

Erlezaintza Hiztegia

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

KULTURA ETA HIZKUNTZA
POLITIKA SAIA

DEPARTAMENTO DE CULTURA
Y POLÍTICA LINGÜÍSTICA

Erlezaintza

HIZTEGIA

KULTURA ETA HIZKUNTZA
POLITIKA SAILA

DEPARTAMENTO DE CULTURA
Y POLÍTICA LINGÜÍSTICA

Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia

Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco

Vitoria-Gasteiz, 2019

Lan honen bibliografia-erregistroa Eusko Jaurlaritzaren
Bibliotekak sarearen katalogoan aurki daiteke:

<http://www.bibliotekak.euskadi.eus/WebOpac>

Argitaraldia:	I.a, 2019ko abendua
Ale-kopurua:	I.500 ale
© argitaraldi honena:	Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorra
Argitaratzailea:	Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco Donostia-San Sebastián, I - 01010 Vitoria-Gasteiz
Internet:	www.euskadi.eus/euskalterm
Azala:	Concetta Probanza
Inprimaketa:	C.G. Ganboa, S.L.
ISBN:	978-84-457-3477-3
Lege gordailua:	SS 01287-2019

HITZAURREA

Beste edozein hizkuntza bezalaxe, euskara ere berritzen eta modernizatzen doa egunetik egunera, bizirik dagoen seinale. Bide horretan ezinbestekoa da euskararen aberastasun lexikoa elikatzea, zaintzea eta sustatzea, bai hizkuntza bera normalizatzeko, bai erabiltzaileen premietara egokitzeko. Hain zuzen ere, helburu horiek bete nahian ikusi du argia eskuartearen duzun hiztegi honek, orrialde hauetan jorratzen den eremuko erabiltzaile eta hiztunek lanabes erabilgarria izan dezaten beren egunerokoan.

Hiztegi honetan aurkituko duzun terminologia Euskararen Aholku Batzordearen Terminologia Batzordeak gomendatutakoa da. Batzordeari dagokio, besteak beste, terminologia-alorrean dauden lehentasunak finkatzea, lan-proposamenak egitea, terminologia-lanerako irizpideak ezartzea, ponderazio-markak finkatuta termino lehiakideen arteko lehentasunak jartzea eta terminoen erabilera onestea eta gomendatzea.

Terminologia Batzordeak onartutako gainerako hiztegiak bezala, hiztegi hau ere EUSKALTERM Euskal Terminologia Banku Publikoan www.euskadi.eus/euskalterm dago integratuta.

Banku hau etengabe elikatzen eta zabaltzen ari gara Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzatik IVAPekin lankidetzan, Eusko

Jaurlaritzak bideratu eta sustatu nahi duen terminologiaren produkzioaren, kudeaketaren eta hedapenaren muina izan dadin. EUSKALTERM metodologia eta irizpide jakin batzuen arabera eguneratu eta elikatzen da, betiere Terminologia Batzordeak onartutako jarduketa-planei jarraituz.

Hiztegi hau erabiltzaileen oinarrizko premiak asetzeko baliagarri izatea nahi genuke, hemen jorratzen den terminologiaren erabilera normalizatzeko eta gure hizkuntzaren eguneratzearen bidean urrats garrantzitsua izan dadin. Hiztegi hau eta honekin batera argitaratzen ditugun guztiak eguneroko jardunean erabiltzera animatzen zaituztegu, euskaldunok gero eta hizkuntza aberatsagoa izan dezagun.

Vitoria-Gasteiz, 2019ko abenduaren 20a

MIREN DOBARAN URRUTIA

Hizkuntza Politikarako sailburuordea

HIZTEGIARI BURUZKO ARGIBIDEAK

Hiztegi hau UZEI Terminologia eta Lexikografia Zentroak egin du EUSKALTERM Terminologia Banku Publikoa (www.euskara.euskadi.eus/euskalterm) eguneratzeko eta elikatzeke entitate horrek Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzarekin (HPS) izenpetutako kontratuaren barruan. Kontratua HPSk eta IVAPEk finantzatu dute, bi erakunde horiek sinatutako hitzarmenaren bidez.

EUSKALTERM Terminologia Banku Publikoa da Terminologia Batzordeak¹ finkatutako terminologia-lana zabaltzeko ardatza. Aldi berean esan behar da Terminologia Batzordeak onartutako jarduketa-planen barruan ezarritako lehenasunen arabera eguneratzen dela Terminologia Banku Publikoa. Euskararen Aholku Batzordeko Terminologia-batzorde atal bereziak euskarazko terminologia-lanerako finkatu zuen metodologiari jarraituta, hiztegi hau, lehenengoz, hizkuntzalariez eta eremuko adituez osatutako batzorde teknikoak aztertu eta landu zuen, Terminologia Batzordeari behin betiko proposamena luzatzeko. Normalizazio-prozesuaren azken urratsa Terminologia Batzordeak onartzea izan da. Beraz, hemen duzue eremu honetako terminologiaren erabiltzaileei **Terminologia Batzordeak gomendatzen dien terminologia**.

1. 176/2007 DEKRETUA, urriaren 16koa, Euskararen Aholku Batzordeari buruzkoa.

Hiztegien erabilitako ponderazio-markak:

(4) Termino normalizatua / gomendatua

(3) Termino onartua (baina ez lehenetsia, beste bat gomendatzen delako)

Hiztegien erabilitako laburtzapenak:

eu euskara

es español

fr français

en english

Sin. sinonimoa

Ik. ikus

NORMALIZAZIOA

BATZORDE TEKNIKOA

Arkaitz Rezola (Lorezaintza irakaslea, Fraisoro Nekazaritza Eskola)

Karla Jon Dravasa (Erlezaina, Eltsoko Erlezaintza Museoa)

Begoña Arrate (UZEI)

Koordinatzailea: **Nerea Laskibar** (Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza)

TERMINOLOGIA BATZORDEA

Miren Dobaran Urrutia, Hizkuntza Politikarako sailburuordea, batzorde-ataleko lehendakaria

Garbiñe Doval Garcia, IVApeko zuzendariordea, batzorde-ataleko lehendakariordea

Josune Zabala Alberdi, EABko eta batzorde-ataleko idazkaria

Araceli Díaz de Lezana Fernández de Gamarra, Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzako ordezkaria

Ibon Olaziregi Salaberria, Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailaren Euskara Zerbitzuaren ordezkaria

Xabier Alberdi Larizgoitia, Euskal Herriko Unibertsitateko Euskara Institututuko ordezkaria

Gotzon Lobera Revilla, Euskaltzaindiaren ordezkaria

Maite Imaz Leunda, IVApeko ordezkaria

Iker Etxebeste Zubizarreta, Unibertsitate Zerbitzuetarako Euskal Ikastetxeko (UZEIko) ordezkaria

Asier Larrinaga Larrazabal, aditua

Alberto Atxabal Rada, aditua

Naroa Gorostiaga Barriola, aditua

Mertxe Olaizola Maiz, aditua

Alfontso Mujika Etxeberria, aditua

Pascual Rekalde Irigoien, aditua

UZEIren LANKIDE IZAN DIREN ADITUAK

Martxel Aizpurua, biologoa eta erlezaina

Miel Loinaz, biologoa eta Nafarroako Erlezainen Elkarteko kidea

EREMU - ZUHAITZA

- 1 Erle eta erle-multzo motak**
- 2 Erlearen gaixotasunak eta etsaiak**
- 3 Erlategiak**
- 4 Erlauntzak, tresnak**
- 5 Lanak**
- 6 Produktuak**
- 7 Erlearen anatomia**
- 8 Erlearen portaera**

AURKIBIDEA

Bokabularioa sailka	13
1. ERLE ETA ERLE-MULTZO MOTAK	14
2. ERLEAREN GAIXOTASUNAK ETA ETSIAK	19
3. ERLATEGIAK	23
4. ERLAUNTZAK, TRESNAK	24
5. LANAK	34
6. PRODUKTUAK	38
7. ERLEAREN ANATOMIA	42
8. ERLEAREN PORTAERA	44
Euskarazko aurkibidea	51
Gaztelaniazko aurkibidea	59
Frantsesezko aurkibidea	67
Ingelesezko aurkibidea	75
Erreferentzia bibliografikoak	83

BOKABULARIOA SAILKA

I. ERLE ETA ERLE-MULTZO MOTAK

1

antzu (4)

- es** estéril
fr stérile
en sterile

2

argizari-erle (4)

- Sin. ezko-erle (4)
 Ekoizten duen argizaria erabiliz
 gelaxkak eraikitzen dituen erle langilea.
es abeja cerera
fr abeille cirière
en wax-making bee; building bee

arraza beltz europar

Ik. erle beltz europar

3

arraza gogor (4)

- Sin. arraza zaildu (4)
es raza rústica
fr race rustique
en hardy breed

arraza italiar

Ik. erle italiar

arraza karniko

Ik. erle karniko

arraza kaukasiar

Ik. erle kaukasiko

arraza zaildu

Ik. arraza gogor

4

bigarren erlekume (4)

- Erle-kolonia batetik urte batean
 lehenengo erlekumearen ondoren irten
 daitekeen erlekumea, lehenengoa baino
 txikiagoa izaten dena eta tartean
 erregina jaioberri bat edo gehiago
 izaten dituena.
es enjambre secundario; jabardo
fr essaim secondaire; reje-ton
en secondary swarm; afterswarm

5

Buckfast erle (4)

- Erle italiarra eta erle beltz europarra
 gurutzatzearen ondorioz sortutako
 hibridoa. Buckfast erlea egokia da
 erlezaintzarako; besteak beste, mantsoa
 delako. Erle autoktonoak desagertu
 diren lekuetan Buckfast erlearekin
 egiten dute lan eta ekoizten dute ez-tia
 erlezainek, baina erle autoktonoak
 dauden lekuetan ere zenbait erlezainek
 egiten dute lan Buckfast erlearekin.
es abeja Buckfast
fr abeille Buckfast
en Buckfast bee

ekotipo

Ik. tokiko arraza

6

emankor (4)

- es** fértil
fr fertile
en fertile

7

erladi biluzi (4)

Salerosketarako prestatutako erlemultzoa, erregina barnean hartzen duena.

es enjambre desnudo

fr essaim nu

en package bees

erlama

Ik. erregina

8

erlamando (4)

Sin. erle nagi (4)

Erle arra, egiteko bakarra erregina ernaltzea duena.

es zángano

fr faux-bourdon

en drone

erlandere

Ik. erregina

9

erlaster (4)

Erlearen familiako intsektua, hura baino handiagoa eta iletsuagoa.

es abejorro

fr bourdon

en bumble bee; humble bee

10

erle (4)

Erle-kolonia bat osatzen duten *Apis* generoko intsektuetako bakoitza.

es abeja

fr abeille

en bee

11

erle atezain (4)

Erlauntzeko atea zaintzen egoten den erlea. Erle horien kopurua aldakorra izaten da, urte-sasoiairean eta uanean uneko arrisku-egoeraren arabera.

es abeja guardiana

fr abeille gardienne

en guard bee

12

erle beltz europar (4)

Sin. arraza beltz europar (4)

Apis mellifera mellifera erle-subespeziea.

Kolore ilunekoa da, eta Alemaniatic Iberiar penintsularaino, Euskal Herria barne, hedatua dago.

es abeja negra europea; raza negra europea

fr abeille noire européenne

en European dark bee

13

erle biltzaile (4)

Sin. erle larrelari (4)

Erle langilea, nektarra, polena, ura, ihintz-eztia eta landare-erretxina biltzera erlauntzetik kanpora joaten dena.

es pecoreadora

fr butineuse

en forager; field bee; foraging bee

14

erle errule (4)

Erregina falta denean erruten hasten den erle langilea.

es abeja ponedora; abeja zanganera

fr abeille pondreuse

en laying bee

15

erle ikuskatzaile (4)

Erle langile zaharra, ezti-garaian loreak edo erlekume-garaian erlauntz hutsak eta abar non dauden bilatzera ateratzen dena.

- es** abeja esploradora
fr abeille éclairceuse
en scout bee

16

erle inude (4)

Erle langile gaztea, larbak elikatzeaz eta zaintzeaz arduratzen dena.

- es** abeja nodriza
fr abeille nourrice
en nurse bee

17

erle italiar (4)

Sin. arraza italiar (4)

Apis mellifera ligustica erle-subespezia.

Kolore horixka du, eta, jatorriz

Italiakoa den arren, gaur egun mundu osoan zabaldu da, egoera puruan nahiz hibridatuta. Berez nahiko mantsoa da, baina zenbait hibrido oso erasokorrak izaten dira.

- es** abeja italiana; raza italiana
fr abeille italienne
en Italian bee

18

erle karniko (4)

Sin. arraza karniko (4)

Apis mellifera carnica erle-subespezia.

Balkanetakoa eta Alpeen parte handi batekoa da, eta oso handia eta mantsoa izaten da.

- es** abeja carniola; raza carniola
fr abeille carniolienne
en Carniolan bee

19

erle kaukasiko (4)

Sin. arraza kaukasiar (4)

Apis mellifera caucasica erle-subespezia.

Oso mantsoa izateaz gain, espezieko arraza guztietan mihi luzeena duena da.

- es** abeja caucásica; raza caucásica
fr abeille caucasienne
en Caucasian bee

20

erle langile (4)

Sin. langile (4)

Ugaltze-organoak partzialki garatuak dituen erle emea, bizitzan zehar zenbait ofizio izaten dituena (inude, atezain, biltzaile eta abar).

- es** obrera
fr ouvrière
en worker; worker bee

21

erle lapur (4)

Sin. lapur (4)

Beste erlauntzetatik ezitia harrapatzen duen erlea.

- es** pilladora
fr pillard
en robber

erle larrelari

Ik. erle biltzaile

erle nagi

Ik. erlamando

22

erle sozial (4)

Koloniak osatzen dituzten Apidae familiako erle-espezietako bakoitza.

- es** abeja social
fr abeille sociale
en social bee

23

erle-kolonia (4)

Sin. kolonia (4)

Elkarrekin bizi diren erleen multzoa, zenbait kasta barnean hartzen dituen (erregina, erle langileak eta erlamandoak).

es colonia de abejas; colonia
fr colonie d'abeilles; colonie
en bee colony; colony

24

erle-nukleo (4)

Sin. nukleo (4)

Erlauntz txiki batean (normalean, 5 koadroduna) artifizialki sortutako erle-talde txikia, kolonia berri bat sortzeko erabiltzen dena.

es núcleo
fr nucléi
en nucleus

25

erlekume (4)

Erregina batekin batera erle-koloniatik irten daitekeen erle-multzoa, beste toki batean kolonia berri bat sortzen duena.

es enjambre de enjambrazón
fr essaim
en swarm

26

erregina (4)

Sin. erlama (4); erlandere (3)

Erle-kolonia batean jaiotzez emankorra den eme bakarra.

es reina
fr reine; mère
en queen

27

erregina birjina (4)

Inoiz ernaldtu ez den erregina.

es reina virgen
fr reine vierge
en virgin queen

28

erregina ernaldtu (4)

es reina fecundada
fr reine fécondée
en fertilized queen

29

erregina errule (4)

es reina ponedora
fr reine pondeuse
en laying queen

30

erregina mandogile (4)

Arrautza ernaldtu gabeak bakarrik erruten dituen erregina. Erregina ernaldtu gabe dagoelako, gaixotu edo zahartu egin delako edo beste arrazoi batzuegatik gerta daiteke hori.

es reina zanganera
fr reine bourdonneuse
en drone-laying queen; drone-breeding queen

ezko-erle

Ik. argizari-erle

31

ezti-erle (4)

Eztia ekoizten duten erle-espezietako bakoitza.

es abeja melífera
fr abeille mellifère
en honeybee

32

hibrido (4)

es híbrido
fr hybride
en hybrid

33

hirugarren erlekume (4)

Erle-kolonia batetik urte batean bigarren erlekumearen ondoren irten daitekeen erlekumea, oso txikia izaten dena eta tartean erregina jaioberri bat edo gehiago izaten dituena. Posible da hirugarren erlekumearen ondoren erle-koloniatik erlekume berriak irteeta.

es enjambre terciario; jabardillo**fr** essaim tertiaire**en** tertiary swarm; afterswarm

34

indize kubital (4)

Apis generoko espezieak eta subespezieak bereizteko erabiltzen den indize morfologikoa, erleen lehen hegoparean neurtzen diren bi distantziaren arteko zatidura dena.

es índice cubital**fr** index cubital**en** cubital index**kolonia**

Ik. erle-kolonia

35

kolonia ahul (4)**es** colonia débil**fr** colonie faible**en** weak colony

36

kolonia basati (4)

Enborrean, paretan, harkaitz-zuloan edo antzekoetan gizakiak erlezaintzarako gobernatua izan gabe bizi den erle-kolonia.

es colonia salvaje**fr** colonie sauvage**en** wild colony

37

kolonia indartsu (4)**es** colonia fuerte**fr** colonie forte**en** strong colony**langile**

Ik. erle langile

lapur

Ik. erle lapur

38

larba (4)

Erlearen garapeneko bigarren fasea, erlea arrautzatik irtetean sortzen dena eta har-itxura izaten duena.

es larva**fr** larve**en** larva

39

lehenengo erlekume (4)

Erle-kolonia batetik urte batean irten daitekeen lehen erlekumea, tartean erregina zaharra izaten duena.

es enjambre primario**fr** essaim primaire**en** prime swarm

40

liztor (4)**es** avispa**fr** guêpe**en** wasp**nukleo**

Ik. erle-nukleo

41

tokiko arraza (4)

Sin. ekotipo (4)

es raza local; ecotipo**fr** écotype**en** ecotype

2. ERLEAREN GAIXOTASUNAK ETA ETSIAIK

42

akariasi (4)

Acarapis woodi akaroak eragindako erle-gaitza.

es acariasis

fr acariase

en acariasis; acarine disease

43

akarizida (4)

Akaroak hiltzeko, haien hazkundera geldiarazteko edo haien presentzia ekiditeko erabiltzen den pestizida.

es acaricida

fr acaricide

en acaricide

44

amebiasi (4)

Gaixotasun kutsagarria, *Malpighamoeba mellificae* espezieko ameba parasitoak eragindakoa, eta erleetan beherakoa eta hesteen handitzea sortzen dituen.

Gaixotasun horrekin kutsatzen diren erleen heriotza-tasa oso altua izaten da.

es amebiasis

fr amibiase

en amoebiasis; amoeba disease

45

antibiotiko (4)

es antibiótico

fr antibiotique

en antibiotic

46

argizariaren sits handi (4)

es polilla mayor de la cera

fr fausse teigne de la cire

en greater wax moth; honeycomb moth

la *Galleria melonella*

47

argizariaren sits txiki (4)

es polilla menor de la cera

fr petite fausse teigne de la cire

en lesser wax moth

la *Achroea grisella*

48

azkonar arrunt (4)

es tejón común

fr blaireau

en European badger

la *Meles meles*

49

barroa (4)

Varroa jacobsoni kanpo-akaroa.

Erle-larbak, ninfak eta erle helduak parasita ditzake.

es varroa

fr varroa

en varroa

50

barroasi (4)

Varroa jacobsoni espezieko akaroak sortutako gaixotasuna.

es varroasis

fr varroase; varroatose

en varroatosis; varroasis

CCD

Ik. erle-kolonien despopulazio-sindrome

51

disenteria (4)

Janari txarrak, estresak, akariasiak eta abarrek eragindako erleen beherakoa.

- es** disenteria
fr dysenterie
en dysentery

52

erle-kolonien despulazio-sindrome (4)

Sin. CCD (4)

Negua heltzen denean erleak erlauntzetik aste gutxitan desagertzea eragiten duen fenomeno. Eztiak eta larbek erlauntzean jarraitzen badute ere, ez da erleen gorpurik ikusten; gaixotasunen kasuan, aldiz, bai.

- es** síndrome de despoblamiento de colmenas; SDC
fr syndrome d'effondrement des colonies d'abeilles; CCD
en bee colony collapse disorder; CCD

53

erle-txori (4)

Sin. erlejale (4)

Merops generoko hegazti-espezia, kolore bizikoa eta erleez eta bestelako intsektuez elikatzen dena.

- es** abejaruco
fr guêpier
en bee-eater
la *Merops apiaster* (L.)

54

erle-zorri (4)

Braula coeca espezieko zorria; erleekin komentsalismoan bizi dena; hau da, erleekin batera bizi da, eta haien elikagaiez elikatzen da. Erreginen eta haien inudeen gainean egoten da batez ere, erreginaren janaria gustatzen baitzaio gehien. Normalean, ez die kalterik egiten erleei, baina, erreginaren gainean 20 zorri edo gehiago badaude, kalteak sortzen dizkiote erreginari eta, ondorioz, baita erle-koloniari ere.

- es** piojo de las abejas
fr pou des abeilles; braule
en bee louse
la *Braula coeca*

erlejale

Ik. erle-txori

55

fungizida (4)

Onddoak hiltzeko, haien hazkundera geldiarazteko edo haien presentzia ekiditeko erabiltzen den pestizida.

- es** fungicida
fr fongicide
en fungicide

56

gaitz beltz (4)

Paralisi kronikoaren birusak sortutako gaitza, erleei bi sindrome-mota eragin diezazkiekeena. I. motako sindromeak erleen paralisia eta heriotza ditu ondorio nagusi. II. motako sindromeak, berriz, erleei kolore beltz distiratsua ematen die hasieran, eta, egun gutxiren buruan, erleek hegan egiteko gaitasuna galdu eta hil egiten dira.

- es** mal negro; mal de los bosques
fr mal noir; mal de forêts
en paralysis during honeydew flow

harrizko ume-sabi

Ik. ume-sabi harri bihurtu

57

intsektizida sistemiko (4)

es insecticida sistémico
fr insecticide systémique
en systemic insecticide

58

kanpo-akaro (4)

Acarapis generoko espezieetako bakoitza. Erleen ektoparasito gisa jarduten dute.

es ácaro externo
fr acarien externe
en external mite

59

kurumino (4)

Sin. liztortzar (3)

es avispon europeo; avispon
fr frelon
en hornet
la *Vespa crabro*

60

liztor asiar (4)

Jatorria Txina inguruan duen liztorra, beste zenbait herrialdetan espezie inbaditzailetzat hartzen dena.

es avispa asiática
fr frelon asiatique; frelon à pattes jaunes
en Asian predatory wasp; Asian hornet
la *Vespa Velutina*

liztortzar

Ik. kurumino

61

loke amerikar (4)

Bacillus larvae bakterioak sortutako gaitza. Bakterioaren esporekin kutsatutako janariaren bidez infektatzen dira erleak.

es loque americana
fr loque américaine
en American foul brood

62

loke europar (4)

Melissococcus pluton bakterioak sortutako gaixotasuna, erle-larbei eragiten diena.

es loque europea; loque benigna; pollo agrio
fr loque européenne; couvain aigre; loque bénigne
en European foul brood

63

maiatzeko gaitz (4)

Ume-sabiaren eta erle inudeen artean desoreka gertatzen denean eta erleek ur eskuragarri gutxi dutenean erleek jasaten duten gaitza. Erle inudeek ohi baino polen gehiago jaten dute egoerari aurre egiteko, baina ur-eskasia dela-eta poleneko toxinak hesteetan pilatzen zaizkie. Ondorioz, erleek paralisia eta bestelako sintomak dakartzan gaitza jasaten dute.

es mal de mayo
fr mal de mai
en may sickness

64

mikosi (4)

es micosis
fr mycose
en mycosis

65

nosemiosi (4)

Nosema Apis espezieko patogenoen esporak erleen hesteetan ugaltzen direnean gertatzen den gaixotasuna, erle helduen galera dakarrena. Neguaren amaieraren eta udaberriaren hasieraren inguruan gertatzen da nagusiki.

es nosemiasis; nosemiosis**fr** nosémose**en** nosema disease

66

pestizidengatikoko intoxikazio (4)**es** intoxicación por pesticidas**fr** intoxication par des pesticides**en** pesticide poisoning

67

sagu (4)**es** ratón**fr** souris**en** mouse**la** *Mus sp.*

68

tximeleta pirata (4)

Acherontia atropos espezieko tximeleta, ezitia jatera erlauntzera sartzen dena.

es esfinge de la calavera; esfinge cabeza de muerto**fr** sphinx tête-de-mort**en** hawk moth; death's head hawk moth

69

ume-sabi harri bihurtu (4)

Sin. harrizko ume-sabi (4)

Aspergillus flavus ondoak sortutako erleen mikosi-mota, hildako larbak gogortuta uzten dituen.

es pollo petrificado; cría petrificada**fr** couvain pétrifié**en** stone brood**ume-sabi igeltsatu**

Ik. ume-sabi kaltzifikatu

70

ume-sabi kaltzifikatu (4)

Sin. ume-sabi igeltsatu (4)

Ascospaera apis ondoak sortutako mikosi-mota, hildako larbak gogortuta eta zurituta uzten dituen.

es pollo calcificado; cría calcificada; pollo escayolado; cría escayolada**fr** couvain calcifié; couvain plâtre**en** chalk brood

71

ume-sabia hozte (4)

Udaberrian ume-sabia behar bezala berotu ezin denean gertatzen den kaltea. Kausak hainbat izan daitezke, eguraldia bat-batean hoztea edo erle-kopurua txikiegia izatea, besteak beste.

es enfriamiento de la cría**fr** refroidissement du couvain**en** brood chilling

72

zaku-formako ume-sabi (4)

Ume-sabiak hiltzen dituen gaitza, *Morator aetatulas* espezieko birusak larbak kutsatzearen ondorioz gertatzen dena. Erle inudeek larbei ematen dizkieten elikagaien bitartez infektatzen dira larbak. Ume-sabia hil arren, birusak erle helduen gorputzetan irauten du, sintomarik sortu gabe.

es cría sacciforme**fr** couvain sacciforme**en** sac brood; pickled brood

3. ERLATEGIAK

73

erlategi (4)

Elkarrekin jarritako erlauntz-multzoaren kokalekua. Kokaleku hori erabakitzeko garaian kontuan hartzen dira eguzkiarekiko orientazioa, lore-aukeraren hurbiltasuna, haizearekiko babesa, ur-eskuragarritasuna eta beste zenbait inguruabar.

es colmenar

fr rucher

en apiary; bee yard

74

erlategi estali (4)

Erlauntzak estalpean kokatuak dituen erlategia.

es colmenar cubierto

fr rucher couvert

en covered apiary

75

erletxe (4)

es abejera

fr rucher pavillon

en beehouse

76

ernalketarako erlategi (4)

es colmenar de fecundación

fr rucher de fécondation

en mating apiary

77

neguko erlategi (4)

es colmenar de invierno

fr rucher d'hiver

en winter apiary

4. ERLAUNTZAK, TRESNAK

78

aireztapen-sareta (4)

- es** rejilla de ventilación
fr grille d'aération
en louver

79

altza (4)

Umetegiaren gainean jartzen diren egituretako bakoitza. Erleek ezta egiten dute altzan, eta ume-sabia umetegitik bertara heda dezakete.

- es** alza
fr hausse
en super

80

altza-erdi (4)

- es** media alza
fr demi-hausse
en shallow super

81

altzentzako eskorga (4)

- es** carretilla para alzas
fr brouette à hausses
en super wheelbarrow

82

argizari-galdara (4)

Sin. ezko-galdara (4)

- es** caldera de cera
fr chaudière à cire
en wax boiler

83

argizari-molde (4)

Sin. ezko-molde (4)

Argizaria urtu ondoren forma emateko erabiltzen den egitura.

- es** molde de cera
fr moule à cire
en beeswax mould

84

argizari-ontzi mokodun (4)

Sin. ezko-ontzi mokodun (4)
 Argizari urtua edukitzeko ontzia, argizarizko orriak koadroan itsatsi behar direnean erabiltzen dena.

- es** alcuza
fr burette à cire
en wax can

85

argizari-xafla estanpatu (4)

Sin. ezko-xafla estanpatu (4)
 Argizarizko orria, koadroen tamainakoa, gelaxka hexagonalen hasikinak mekanikoki ezarri zaizkiona eta, erleek luza dezaten, koadroetan itsastan dena.

- es** lámina de cera estampada
fr feuille de cire gaufrée
en comb foundation; foundation

86

ataka (4)

- es** piqueta
fr porte d'entrée
en entrance door

87

ataka-txikitzeke (4)

- es** reductor de piqueta;
 guardapiquera
fr réducteur d'entrée
en entrance reducer; entrance closer

88

atakako elikagailu (4)

- es** alimentador de entrada
fr nourrisseur d'entrée
en entrance feeder

barne-tapa

Ik. koadro-estalki

89

behaketa-erlauntz (4)

Sin. behaketa-kofoin (4)

Erleek erlauntz barnean duten jarduera ikusteko erabiltzen den erlauntz berezia; alde bat edo gehiago beirazkoak edo plastiko gardenezkoak izaten ditu.

es colmena de observación**fr** ruche d'observation**en** observation hive**behaketa-kofoin**

Ik. behaketa-erlauntz

90

bero-aldera jarritako**abaraskak (4)**

Sin. bero-aldera jarritako orrazeak (4)

Aurreko aldearekiko paralelo jarrita dauden erlauntzaren abaraskak.

Erlauntzaren antolamendu horretan beroa hotz-aldera jarritako abarasketan baino hobeto kontserbatzen da.

es panales a exposición caliente; panales paralelos al frente; batería caliente**fr** bâtisse chaude**en** combs parallel to entrance; warm way**bero-aldera jarritako orrazeak**

Ik. bero-aldera jarritako abaraskak

91

Dadant erlauntz (4)

Sin. Dadant kofoin (4)

es colmena Dadant**fr** ruche Dadant**en** Dadant hive**Dadant kofoin**

Ik. Dadant erlauntz

92

dosifikagailu (4)

Eztia neurri jakinetan banatzen duen gailua.

es dosificador**fr** doseuse**en** bottling machine

93

eguzki-argizarigailu (4)

Eguzkiaren beroa baliatuz abarasken eta operkuluen argizaria urtzen eta biltzen duen tresna.

es cerificador solar**fr** céificateur solaire**en** solar wax extractor

94

elikagailu (4)

Erleei janaria emateko egokitutako ontzia.

es alimentador**fr** nourrisseur**en** feeder**enbor-erlauntz**

Ik. marro

95

erauzgailu erradial (4)**es** extractor radial**fr** extracteur radiaire**en** radial extractor

96

erauzgailu tangential (4)

Koadroak arkua eginez, eta ez erradio eran, jartzeko diseinatua dagoen erauzgailu zentrifugoa.

es extractor tangencial**fr** extracteur tangential**en** tangential extractor

97

erauzgailu zentrifugo (4)

Eztia abaraskak puskatu gabe indar zentrifugoz ateratzeko makina.

- es** extractor centrífugo
fr extracteur centrifuge
en centrifugal extractor

98

erlauntz (4)

Sin. kofoin (4); eultze (4)

Erlekumea hartzeko prestatzen den babesa.

- es** colmena; habitáculo
fr ruche
en beehive; hive

99

erlauntz erledun (4)

Sin. kofoin erledun (4)

- es** colmena poblada
fr ruche peuplée
en populated hive

100

erlauntz laukidun (4)

Sin. kofoin laukidun (4)

- es** colmena movilista; colmena de cuadros móviles
fr ruche à cadres mobiles
en movable-frame hive

101

erlauntz laukigabe (4)

Sin. kofoin laukigabe (4)

Erlauntz-mota zaharkitua, erleek berez erlauntzari finkatuta jartzen dituzten abaraskak dituena.

- es** colmena fijista; colmena de panales fijos
fr ruche à rayons fixes
en fixed-comb hive

102

erlauntz-gorputz (4)

Sin. kofoin-gorputz (4)

- es** cuerpo de colmena
fr corps de ruche
en hive body

103

erlauntzaren oinarri (4)

Sin. kofoinaren oinarri (4)

- es** base de la colmena
fr fond de la ruche
en hive floor

104

erle-burdina (4)

- es** alzacuadros
fr lève-cadres
en hive tool

105

erle-eskuila (4)

Erleak abarasketatik kentzeko erabiltzen den tresna.

- es** cepillo para abejas
fr brosse à abeilles
en beebrush; bee brush

106

erle-ihesgailu (4)

Sin. ihesgailu (4)

Eztia atera behar denean erleak altzatic bidaltzeko erabiltzen den gailua, erleei irteten uzten dien arren sartzea eragozten diena.

- es** escape de abejas; escape
fr chasse-abeilles
en bee escape; escape

107

erleak kentzeko haizagailu (4)

- es** desabejador soplador
fr souffleur à abeilles
en bee blower; beeblower

erlekari-eskularru

Ik. erlezain-eskularru

108

erlekume-otarre (4)

- es** escriño cazaenjambres
fr panier cueille-essaim
en skephive

109

erlekumeak harrapatzeko**erlauntz (4)**

Sin. erlekumeak harrapatzeko kofoin (4)
 Erlekumeak bertan sar daitezen jartzen den erlauntza.

- es** colmena atrapaenjambres
fr ruche attire-essaim
en decoy hive

erlekumeak harrapatzeko**kofoin**

Ik. erlekumeak harrapatzeko erlauntz

110

erlekumeak harrapatzeko**ukendu (4)**

Erlekume-sasoian erlekumeak erakartzeko asmoz kutxak igurtzeko erabiltzen den ukendu usaintsua.

- es** perfume cazaenjambres
fr parfum attire-essaims; parfum attrape-essaims
en swarm-trapping cream; swarm attractor

111

erlekumeak jasotzeko (iz.) (4)

Erlekumea pausatua dagoen lekutik hartzeko erabiltzen den ontzia.

- es** cazaenjambres
fr cueille-essaim
en swarm catcher; swarmcatcher

112

erlezain-eskularru (4)

- Sin. erlekari-eskularru (4)
es guante de apicultor
fr gant d'apiculteur
en bee glove

113

erlezaintzako aseguru (4)

- es** seguro de apicultura
fr assurance apicole
en apiculture insurance

114

ernalketarako erlauntz (4)

Sin. ernalketarako kofoin (4)
 Erreginaren ernalketa lortzeko erlauntz berezia, normala baino txikiagoa izaten dena.

- es** colmena de fecundación
fr ruchette de fécondation
en mating hive

ernalketarako kofoin

Ik. ernalketarako erlauntz

115

erregina jaiotzeko kaiola (4)

Ileko erruloaren antzeko kutxatxoa, barnean erregina-larba gara dadin eta erregina sor dadin erabiltzen dena. Lehendik erregina dagoen erlauntzean erregina berriak sortzeko erabiltzen da. Erregina jaiotzeko kaiola erabili ezean, erregina zaharrak berriak hil egingo lituzke haiek jαιο bezain laster.

- es** jaula de eclosión; rulo
fr cage d'éclosion
en hatching cage; hair roller cage

116

erregina markatzeko**errotuladore (4)**

- es** rotulador marcador de reinas
fr stylo marqueur pour reines
en queen marking pen

117

erregina markatzeko kaiola (4)

- es** jaula para marcar reinas
fr cage à marquer reines
en queen marking cage

118

erregina sartzeko kaiola (4)

Erregina berri bat erlauntzean arazorik gabe sartzeko erabiltzen den kutxa berezia.

- es** jaula de introducción de reinas
fr cage d'introduction
en cage to drive

119

erregina-bereizgailu (4)

Erregina altzara pasa ez dadin jartzen den sare-moduko objektua; erle langileei pasatzen uzten die, baina ez erreginari eta erlamandoei.

- es** excludidor de reinas
fr grille à reine
en queen excluder

120

erreginak markatzeko pintura (4)

Erreginak tanta batekin bizkarrean markatzeko erabiltzen den pintura berezia, urtetik urtera kolore desberdinekoa izaten dena.

- es** pintura para marcar reinas
fr peinture pour marquer reines
en queen marking paint

121

espátula (4)

- es** espátula
fr spatule
en spatula

eultze

Ik. erlauntz

ezko-galdara

Ik. argizari-galdara

ezko-molde

Ik. argizari-molde

ezko-ontzi mokodun

Ik. argizari-ontzi mokodun

ezko-xafla estanpatu

Ik. argizari-xafla estanpatu

122

ezproi (4)

Argizari-xafla estanpatua koadroetako alanbreetan itsasteko erabili ohi den tresna.

- es** espuela
fr éperon
en spur embedder

123

ezproi elektriko (4)

- es** espuela eléctrica
fr éperon électrique
en electric spur embedder

ezti-dolare

Ik. ezti-prentsa

124

ezti-errefraktometro (4)

Eztiaren hezetasuna neurtzeko tresna.

- es** refractómetro de miel
fr réfractomètre à miel
en honey refractometer

125

ezti-iragazki (4)

- es** filtro para miel
fr filtre à miel
en honey strainer

126

ezti-poto (4)

- es** frasco para miel
fr pot à miel
en honey pot; honey jar

127

ezti-prentsa (4)

- Sin. ezti-dolare (4)
es prensa para miel
fr pressoir à miel; presse à miel
en honey press

128

eztionzi (4)

- es** decantador
fr maturateur
en honey tank

129

garraio-kaiola (4)

Erreginak postaz bidaltzeko erabiltzen den kutxa.

- es** jaula de expedición
fr cage d'expédition
en travelling cage

130

haize-babes (4)

- es** abrigo contra el viento
fr brise-vent
en windbreak

131

hegaldi-ohol (4)

Sin. hegaldi-taula (4)
 Erlauntzaren ataka aurrean jartzen den ohola; erleak, kanpotik datozenean, errazago pausa daitezen ezartzen da.

- es** tabla de vuelo
fr planche de vol; planchette de vol
en flight board

hegaldi-taula

Ik. hegaldi-ohol

132

hotz-aldera jarritako**abaraskak** (4)

Sin. hotz-aldera jarritako orrazeak (4)
 Aurreko aldearekiko perpendikular jarrita dauden erlauntzaren abaraskak. Erlauntzaren antolamendu horretan bero-aldera jarritako abarasketan baino okerrago kontserbatzen da beroa.

- es** panales a exposición fría; panales perpendiculares al frente; batería fría
fr bâtisse froide
en combs perpendicular to entrance; cold way

hotz-aldera jarritako**orrazeak**

Ik. hotz-aldera jarritako abaraskak

ihesgailu

Ik. erle-ihesgailu

133

jarabe (4)

Sin. ziropa (4)
 Ura eta azukrea edo ura eta ezta nahasiz egiten den likidoa, urte-sasoi batzuetan erleak elikatzeke prestatzen dena.

- es** jarabe
fr sirop
en syrup

134

kandi (4)

Erleei negurako janari gisa ematen zaien nahaste solidoa; azukrea, ura eta, zenbaitetan, ezta ere nahasiz egiten da.

- es** candi
fr candi
en candy

135

kanpo-tapa (4)**es** techo; tapa exterior**fr** toit; toiture**en** roof of hive

136

ke-hauspo (4)

Hauspo bat erantsita duen metalezko tresna, erleak mantsotzeko erabiltzen dena. Barnean daraman erregaia erreta sortzen den kea barreiatuz lortzen du helburu hori.

es ahumador**fr** enfumoir**en** smoker

137

ke-hauspo babesgailudun (4)**es** ahumador con protección**fr** enfumoir avec protection**en** smoker with safety guard

138

ke-hauspoarentzako erregai (4)**es** combustible para el ahumador**fr** combustible pour enfumoir**en** smoker fuel

139

koadro (4)

Sin. lauki (4)

Argizarizko orri estanpatuak jartzeko behar den lauki erako egitura, normalean egurrezkoa eta alambre paraleloz hornitua.

es cuadro**fr** cadre**en** frame

140

koadro-estalki (4)

Sin. barne-tapa (4)

es cubrecuadros; entretapa**fr** couvre-cadres**en** inner cover; crown board

141

koadro-estalki gaineko elikagailu (4)**es** alimentador de entretapa**fr** nourrisseur couvre-cadres**en** crown feeder

142

koadro-moduko elikagailu (4)

Koadro baten tamainako elikagailua, beste koadroen artean kokatzen dena.

es alimentador de cuadro**fr** cadre nourrisseur**en** division board feeder

143

koadroak altxatzeko kurrika (4)

Koadroak eskuz altxatzeko erabiltzen den tresna, kurrika-egitura duena.

es tenaza levantacuadros**fr** pince à cadres; pince lève-cadres**en** frame grip**kofoin**

Ik. erlauntz

kofoin erledun

Ik. erlauntz erledun

kofoin laukidun

Ik. erlauntz laukidun

kofoin laukigabe

Ik. erlauntz laukigabe

kofoin-gorputz

Ik. erlauntz-gorputz

kofoinaren oinarri

Ik. erlauntzaren oinarri

144

kupula (4)

Erregina-larba sartzeko erabiltzen den plastikozko edo argizarizko kopatxoa.

es cúpula**fr** cupule**en** queen cell cup

145

kupula-euskarri (4)

Erregina-kupula artifizialari eusteko oinarria.

- es** soporte de cúpulas
fr support de cupule
en cell cup holder

146

labana elektriko (4)

- es** cuchillo eléctrico
fr couteau électrique
en electric knife

147

Langstroth erlauntz (4)

Sin. Langstroth kofoin (4)

- es** colmena Langstroth
fr ruche type Langstroth
en Langstroth hive

Langstroth kofoin

Ik. Langstroth erlauntz

148

larbak aldatzeko tresna (4)

Sin. picking (4)

Metalezko ziritxoa, larba txikiak leku batetik bestera mugitzeko erabiltzen dena.

- es** cucharita para trasplante de larvas; picking
fr picking
en transferring tool for larvae

lauki

Ik. koadro

149

lauki-banatzaile (4)

- es** separador de cuadros
fr bande d'écartement
en frame spacer

150

Layens erlauntz (4)

Sin. Layens kofoin (4)

- es** colmena Layens
fr ruche Layens
en Layens hive

Layens kofoin

Ik. Layens erlauntz

151

marro (4)

Sin. enbor-erlauntz (4)

Zuhaitz-enbor hutsarekin egindako erlauntz-mota zaharkitua.

- es** dujo; colmena en tronco de árbol
fr ruche en tronc d'arbre
en log hive

152

mozorro (4)

- es** velo de apicultor
fr voile d'apiculteur
en bee veil

153

mozorro-brusa (4)

- es** blusón de apicultor
fr chemise d'apiculteur; blouson
en beekeeping vest; beekeeping blouse

154

nukleo-kutxa (4)

Erlauntz txikia, abaraska eta erle gutxi dituen eta erreginen hazkuntzan zein erle-ugalketan erabiltzen dena.

- es** colmenita núcleo
fr ruchette à nucléus
en nucleus hive; nucleus box

operkulu-erauzgailu

Ik. operkulu-zentrifugagailu

155

operkulu-zentrifugagailu (4)

Sin. operkulu-erazgailu (4)

es centrifugador de opérculos**fr** centrifugeuse pour les opércules**en** cappings dryer

156

operkuluak kentzeko labana (4)

Eztia atera aurretik operkuluak kentzeko berotuta erabiltzen den labana.

es cuchillo de desopercular**fr** couteau à désoperculer**en** uncapping knife

157

operkuluak kentzeko makina (4)**es** máquina de desopercular**fr** machine à désoperculer**en** uncapping machine

158

operkuluak kentzeko orrazi (4)**es** peine para desopercular**fr** peigne à désoperculer**en** uncapping fork

159

operkuluak urtzeko (4)

Operkuluak urtzeko ontzia.

es fundidor de opérculos**fr** fondoir à opércules**en** capping melter

160

orratz arrabol (4)

Ezti lodia (adibidez, txilarrarena) atera aurretik operkuluak ziztatzeko erabiltzen den arrabol arantzaaduna.

es rodillo picador**fr** rouleau à pointes**en** needle roller**picking**

Ik. larbak aldatzeko tresna

161

polen-lehorgailu (4)**es** secador de polen**fr** séchoir à pollen**en** pollen dryer

162

polen-tranpa (4)

Erleei larretik dakarten polena erlauntzaren sarreran kentzeko erabiltzen den gailua.

es trampa de polen**fr** trappe à pollen**en** pollen trap

163

Porter ihesgailu (4)

Erleei norabide bakarrean soilik pasatzen uzten dien gailua.

es escape Porter**fr** chasse-abeilles Porter**en** Porter escape

164

propoli-sareta (4)**es** rejilla para propóleo**fr** grille à propolis; tapis à propolis**en** propolis screen; propolis mesh

165

sufre (4)**es** azufre**fr** soufre**en** sulphur

166

transhumantzia-atoi (4)**es** remolque de trashumancia**fr** remorque de transhumance**en** trailer for transhumant beekeeping; transhumance trailer

167

transhumantziako erlauntz (4)

Sin. transhumantziako kofoin (4)
Zenbait landare-espezieren loraldiak
baliatu ahal izateko batetik bestera
mugitzen den erlauntza. Erleen
ekoizpena handitzeko erabiltzen da.

es colmena trashumante

fr rucher transhumant

en migratory apiary

transhumantziako kofoin

Ik. transhumantziako erlauntz

168

umetegi (4)

Erlauntzaren atal nagusia, erreginaren
bizitoki dena eta ume-sabia edukitzen
duena; lehenengo gorputza izan ohi da.

es cámara de cría

fr nurserie; chambre à couvain

en brood chamber

ziropa

Ik. jarabe

169

ziztailu (4)

es picadora

fr picoteuse

en honey loosener

170

zumitzezko eta buztinezko erlauntz (4)

Sin. zumitzezko eta buztinezko kofoin (4)

es colmena rústica de mimbre y arcilla

fr ruche d'osier et d'argile

en osier and clay hive

zumitzezko eta buztinezko kofoin

Ik. zumitzezko eta buztinezko erlauntz

5. LANAK

171

abaraskak berritze (4)

Sin. argizari-berritze (4)

es renovación de los panales

fr renouvellement des rayons

en comb renewal

172

aparra kendu (4)

es desespumar

fr écumer; enlever la mousse

en remove froth

argizari-berritze

Ik. abaraskak berritze

173

argizaria urtu (4)

Sin. ezkoa urtu (4)

es fundir la cera

fr fondre la cire

en melt wax

174

desinfektatu (4)

es desinfectar

fr désinfecter

en disinfect

175

elikadura artifizial (4)

es alimentación artificial

fr nourrissement artificiel

en artificial feeding

176

elikadura estimulatzaile (4)

Udaberrian erleen jarduera bizkortzeko ematen zaien janaria. Normalean, jarabe nahiko urtsua izaten da.

es alimentación estimulante

fr nourrissement de stimulation;

nourrissement spéculatif

en stimulative feeding

erle-hazkuntza

Ik. erlezaintza

177

erle-kolonia zatitze (4)

Barnean erle-kolonia bat duen erlauntz batetik bi erle-kolonia edo gehiago sortzeko teknika, erlauntzeko laukiak bitan edo gehiagotan banatzean datzana.

es partición de colmena

fr diviser la ruche

en split hive

178

erle-koloniak batze (4)

es reunir colmenas

fr réunir des colonies

en unite colonies

179

erleak eskulatu (4)

Erleak abarasketatik kendu, eskuila baten laguntzaz.

es cepillar; barrer

fr brosser

en brush

180

erleak kendu (4)

es desabejar

fr chasser les abeilles

en remove the bees

181

erleen hautespen (4)

es selección de las abejas

fr sélection des abeilles

en bee selection

erlekari

Ik. erlezain

erlekaritza

Ik. erlezaintza

182

erleketa (4)

Basora ezta biltzera joatea.

- es** recolección de miel silvestre
fr chasse-cueillette du miel sauvage
en wild honey collection

183

erlezain (4)

Sin. erlekari (4)

Erlezaintzan aritzen den pertsona.

- es** apicultor
fr apiculteur
en beekeeper

184

erlezaintza (4)

Sin. erlekaritza (4); erle-hazkuntza (4)

Ezti-erleak gobernatzeko zientzia eta praktika.

- es** apicultura
fr apiculture
en beekeeping; apiculture

erlezaintza ibiltari

Ik. transhumantzia

185

erlezaintza-intereseko landare (4)

- es** planta de interés apícola
fr plante d'intérêt apicole
en plant of interest to beekeepers

186

erregina markatze (4)

- es** marcaje de la reina; marcado de la reina
fr marquage des reines
en queen marking

187

erregina-aldaketa (4)

Erregina zaharra kentzea, eta haren lekuan berria sartzea.

- es** cambio de reina; reemplazo de la reina
fr remplacement de la reine; remérage
en requeening

188

erregina-gelaxkak txertatu (4)

- es** injertar celdas reales
fr greffer des cellules royales
en graft larvae

189

erregina-hazkuntza (4)

Erreginak artifizialki hazteko teknika.

- es** cría de reinas
fr élevage de reines
en queen rearing; queen breeding; queen raising

190

erreginak sartze (4)

- es** introducción de reinas
fr introduction des reines
en queen introduction

191

erreginak sartzeko prozedura (4)

- es** procedimiento de introducción de reinas
fr procédé d'introduction de reines
en queen introduction procedure

192

erreginen intseminazio artifizial (4)

- es** inseminación artificial de las reinas
fr insémination artificielle des reines
en queen artificial insemination

193

errutearen blokeo (4)

Erreginak erruteari uztea edo gutxiago errutea (naturalki edo artifizialki).

- es** bloqueo de la puesta
fr blocage de la ponte; blocage du couvain
en restriction of brood rearing

194

etiketatu (4)

- es** etiquetar
fr étiqueter
en label

ezkoa urtu

Ik. argizaria urtu

eztia ateratze

Ik. eztia erauzte

195

eztia biltze (4)

Uzta-garaian eztia erlauntzetik biltzea.

- es** cata; recolección de miel
fr récolte du miel
en honey harvest

196

eztia erauzte (4)

Sin. eztia ateratze (4)

Eztia abaraskatik ateratzea.

- es** extracción de la miel
fr extraction du miel
en honey extraction

197

eztia iragazi (4)

- es** filtrar la miel
fr filtrer le miel
en strain honey

198

eztia krematu (4)

- es** cremar la miel
fr rendre le miel crémeux
en cream honey

intsuldatu

Ik. ontziz aldatu

199

kea eman (4)

- es** ahumar
fr enfumer
en smoke

200

koloniak itotze (4)

- es** asfixia de las colonias
fr asphyxie des colonies
en colony asphyxiation

201

koloniak zatitze (4)

- es** división de las colonias
fr division des colonies
en colony division

202

kristalak ereite (4)

- es** siembra de cristales
fr ensemencement
en seeding

203

kristalizazio gidatu (4)

- es** cristalización dirigida
fr cristallisation dirigée
en directed crystallization; targeted crystallization

204

landare ezti-emaile (4)

- es** planta melífera
fr plante mellifère
en nectar plant

205

menda (4)

Erlekumeak erakartzeko asmoz erlauntza barnetik igurzteko erabiltzen den landarea.

es menta**fr** menthe**en** mint**la** *Mentha sp.*

206

ontziz aldatu (4)

Sin. intsuldatu (4)

Erle-kolonia bat erlauntz batetik bestera pasarazi.

es trasegar; transvasar**fr** transvaser**en** transfer

207

operkuluak kentze (4)**es** desoperculación**fr** désoperculation**en** uncapping

208

prentsatu (4)

Abaraskak estutu, ezta ateratzeko.

es prensar**fr** presser**en** press

209

transhumantzia (4)

Sin. erlezaintza ibiltari (4)

Erlezaintza nomada, loraldien arabera erleak leku batetik bestera eramanez egiten dena.

es trashumancia; apicultura nómada**fr** transhumance; apiculture pastorale**en** transhumance; migratory beekeeping

6. PRODUKTUAK

ainar arruntaren ezti

Ik. txilar arruntaren ezti

ainar-ezti

Ik. txilar-ezti

210

akazia-ezti (4)**es** miel de acacia**fr** miel d'acacia**en** acacia honey

211

alergia (4)**es** alergia**fr** allergie**en** allergy

212

analisi fisiko-kimiko (4)**es** análisis físico-químico**fr** analyse physico-chimique**en** physico-chemical analysis

213

analisi poliniko (4)**es** análisis polínico**fr** analyse pollinique**en** pollen analysis

214

apiterapia (4)

Erleen produktuak baliatuz egiten den terapia. Apitoxina (erleen pozoia), ezti, propolia, erregina-jelea edo polena erabiliz egin ohi da.

es apiterapia**fr** apithérapie**en** apitherapy

215

argizari (4)

Sin. ezko (4)

es cera**fr** cire**en** wax

216

basoko ezti (4)

Sin. oihaneko ezti (4)

Lore-eztia eta mielato-eztia nahasian dituen ezti.

es miel de bosque**fr** miel de forêt

217

erle-arto (4)

Sin. erle-ogi (4)

Erleek polena eta ezti geraxketan geruzatan tartekatuta bildu ondoren nahaste horren hartzidura laktikoa gertatzen denean sortzen den produktua.

es pan de abeja**fr** pain d'abeille**en** bee bread**erle-ogi**

Ik. erle-arto

218

erle-pozoi (4)**es** veneno de abeja**fr** venin d'abeille**en** bee poison

219

erregina-jele (4)

Erle inudeen guruin hipofaringeoan jariaikin zuria; erle inudeek erregina elikatzeke erabiltzen dute, baita erle langileen eta erlamandoen larbak hasierako garapen-faseetan daudenean elikatzeke ere.

es jalea real
fr gelée royale
en royal jelly

220

ezaugarri organoleptiko (4)

Produktu batek zentzumenen ikuspegitik dituen ezaugarriak.

es característica organoléptica;
 atributo organoléptico
fr caractéristique organoleptique
en organoleptic characteristic

ezko

Ik. argizari

221

ezti (4)

Erleek abarasketan gordeta edukitzen duten elikagaia, erleek nektarra edo landareen ezti-ihintza xurgatu, eraldatu, abarasketan gorde eta heltzen uztearen ondorioz sortzen dena.

es miel
fr miel
en honey

222

ezti abaraskadun (4)

Sin. ezti orrazedun (4)

Abaraska eta guzti saltzen den ezti.

es miel en panal
fr miel en rayon
en comb honey

223

ezti hartzitu (4)

es miel fermentada
fr miel fermentée
en fermented honey

224

ezti krematsu (4)

es miel crema
fr miel crèmeux
en creamed honey

225

ezti lorebakar (4)

Erleek batez ere landare-mota bakarraren nektarra bilduz sortzen duten ezti. Euskal Herrian ekoizten diren ezti lorebakar arruntenak erromeroarena, eukaliptoarena, gaztainarena, ezkairena, izpilikuaena, txilarrarena, akaziarena, koltzarena eta ekilorearena dira.

es miel monofloral
fr miel monofloral
en monofloral honey

226

ezti operkulatu (4)

Erlauntzean abaraska operkulatuetan dagoen ezti.

es miel operculada
fr miel operculé
en capped honey

ezti orrazedun

Ik. ezti abaraskadun

227

ezti-ardo (4)

Eztia eta ura hartzitez sortzen den edari alkoholduna.

es hidromiel
fr hydromel
en mead

228

ezti-ihintz (4)

Zenbait landare-organoren gainean (hostoetan bereziki) aurki daitekeen likido azukretsua; jatorriz, landare-zorrien irazkina edo landarearen berezko exudatua izan daiteke.

es mielada; melazo**fr** miellat; miellée**en** honeydew

229

eztialdi (4)

Eztia edo polena biltzen den sasoa.

es mielada**fr** miellée**en** honey flow; nectar flow

230

eztialdi nagusi (4)

Ezti edo polen ugarien biltzen den sasoa.

es mielada principal**fr** grande miellée**en** main flow

231

eztiaren pasteurizazio (4)**es** pasteurización de la miel**fr** pasteurisation du miel**en** honey pasteurization**ihintz-ezti**

Ik. mielato-ezti

232

lore anitzeko ezti (4)**es** miel multifloral**fr** miel polyfloral**en** multifloral honey; polyfloral honey

233

lore-ezti (4)**es** miel de flores**fr** miel de fleurs; miel de nectar**en** flower honey; blossom honey**lore-hauts**

Ik. polen

234

mielato-ezti (4)

Sin. ihintz-ezti (4)

Erleek ezti-ihintzaz baliatuz ekoizten duten eztia.

es miel de mielada**fr** miel de miellat**en** honeydew honey

235

nektar (4)

Landareek ekoizten duten likido azukretsua; loreetan edo loreetatik gertu kokatutako nektar-guruinetan jariatzen da, eta erleek eztia ekoizteko erabiltzen dute.

es néctar**fr** nectar**en** nectar**oihaneko ezti**

Ik. basoko ezti

236

polen (4)

Sin. lore-hauts (4)

Loreen anterek edo kono maskulinoek askatzen duten hautsa, barnean gameto ar bat duten ale txikiez osatua dagoena.

es polen**fr** pollen**en** pollen

237

polen-pilota (4)

Erleek hanketako polen-saskian bildutako polen-multzo trinkoa.

es pelota de polen; polen corbicular

fr pelote de pollen

en pollen pellet; pollen load

238

propoli (4)

Erleek landare-erretxina bildu eta listuarekin nahasi ondoren sortzen duten gai eranskorra; erleek erlauntzeko zuloak ixteko erabiltzen dute, baita substantzia antiseptiko eta bakterizida gisa ere.

es propóleo

fr propolis

en propolis

239

txilar arruntaren ezti (4)

Sin. ainar arruntaren ezti (4)

es miel de brecina

fr miel de callune

en heather honey

240

txilar-ezti (4)

Sin. ainar-ezti (4)

es miel de brezo

fr miel de bruyère

en heather honey

7. ERLEAREN ANATOMIA

241

abdomen (4)

- es abdomen
fr abdomen
en abdomen

242

aho-pieza (4)

- es pieza bucal
fr pièce buccale
en mouthpart

243

antena (4)

- es antena
fr antenne
en antenna

244

argizari-guruin (4)

- Sin. ezko-guruin (4)
es glándula de la cera; glándula cerera
fr glande cirière
en wax gland

245

baraila (4)

- es mandíbula
fr mandibule
en mandible

246

baraila-guruin (4)

- es glándula mandibular
fr glande mandibulaire
en mandibular gland

247

espermateka (4)

- es espermateca
fr spermathèque
en spermatheca

ezko-guruin

Ik. argizari-guruin

248

ezten (4)

- es aguijón
fr aiguillon
en sting

249

guruin (4)

- es glándula
fr glande
en gland

250

hanka (4)

- es pata
fr patte
en leg

hegal

Ik. hego

251

hego (4)

- Sin. hegal (4)
es ala
fr aile
en wing

252

ile (4)

- es pelo
fr poil
en hair

253

mihi (4)

- es lengua
fr langue
en tongue

Nasonov-en guruin

Ik. usaimen-organo igorle

254

obariolo (4)

es ovariolo

fr ovariole

en ovariole

255

omatidio (4)

Artropodoen eta, ondorioz, erleen begi konposatua osatzen duten elementuetako bakoitza.

es omatidio

fr ommatidie

en ommatidium

256

ozelo (4)

es ocelo

fr ocelle

en ocellus

257

paparo (4)

es buche

fr jabot

en crop

258

polen-eskuila (4)

es cepillo del polen

fr brosse à pollen

en scopa or pollen comb

259

polen-ezproi (4)

es aurícula; espuela del polen

fr poussoir à pollen

en auricle

260

polen-orrazi (4)

es peine del polen

fr peigne à pollen

en pollen rake

261

polen-saski (4)

es cestillo del polen

fr corbeille à pollen; panier à pollen

en corbicula; pollen basket

262

pozoi-guruin (4)

es glándula venenosa

fr glande à venin

en poison gland

263

torax (4)

es tórax

fr thorax

en thorax

264

trakea (4)

es tráquea

fr trachée

en trachea

265

usaimen-organo igorle (4)

Sin. Nasonov-en guruin (4)

es órgano olfatorio emisor; glándula de Nasonov

fr organe olfactif émetteur; glande de Nasonov

en scent gland; Nasonov's organ

8. ERLEAREN PORTAERA

266

abaraska (4)

Sin. orraze (4)

Erleek argizariak baliatuz bizi diren barrunbean egiten dituzten orri paraleloetako bakoitza. Bi aldeetatik zulo hexagonalak izaten dituzte, eta haiek ezta nahiz polena gordetzeko eta arrautzak garatzeko erabiltzen dituzte.

es panal**fr** rayon**en** comb

267

abaraska ume-sabidun (4)

Sin. orraze ume-sabidun (4)

Arrautzak, larbak edo ninfak dituen abaraska.

es panal de cría**fr** rayon à couvain**en** brood comb

268

abaraskak eraiki (4)

Sin. orrazeak eraiki (4)

Abaraskak ezerezetik abiatuta egin.

es construir panales**fr** bâtir des rayons**en** build comb**albeolo**

Ik. gelaxka

apaldu

Ik. mantsotu

269

argizaria luzatu (4)

Sin. ezkoa luzatu (4)

Argizari-xafla estanpatuan erleek gelaxka berriak eraiki.

es estirar la cera**fr** étirer la cire**en** draw out

270

bizarra sortu (4)

Beroegi dagoenean edo erlekumea jαιο aurretik erleak atakan pilatu.

es hacer la barba**fr** faire la barbe**en** cluster outside entrance

271

burrunba (4)

Erle-multzoak ateratzen duen soinua.

es zumbido**fr** bourdonnement**en** humming

272

erlamando-gelaxka (4)

Erlamandoen larbak hazteko moduko tamaina duen albeoloa, langileena baino handixeagoa izaten dena.

es celda de zángano**fr** cellule de faux-bourdon**en** drone cell

273

erlamandoak kanporatze (4)**es** expulsión de zánganos**fr** expulsion des faux-bourdons**en** drone expulsion

274

erlamandoen ume-sabi (4)

Erlamando bilakatuko diren arrautzen, larben eta ninfen multzoa, erle langileena baino gelaxka handiagoetan egoten dena eta operkulu ganbilak izaten dituena.

es cría de zánganos**fr** couvain de mâles**en** drone brood

275

erle erasokor (4)

Sin. erle zital (4)

Erraz haserretzen den eta erasotzen duen erlea. *Apis mellifera* espeziearen barnean *Apis mellifera adansonii* subespezia da erasokorra.

- es** abeja agresiva; abeja irritable
fr abeille agressive; abeille irritable
en vicious bee

276

erle otzan (4)

Erasotzeko joera txikia duen erlea; adibidez, *Apis mellifera caucasica* subespezia.

- es** abeja dócil; abeja manejable
fr abeille docile; abeille douce
en docile bee

erle zital

Ik. erle erasokor

277

erle-feromona (4)

- es** feromona de abeja
fr phéromone d'abeille
en bee pheromone

erle-mulko

Ik. erle-tortto

erle-opil

Ik. erle-tortto

278

erle-tortto (4)

Sin. erle-opil (4); erle-mulko (4)

Erle-pila, denak elkarren gainean jartzten direnean eratzen dena. Erlekumea biltzen denean ikusten da, adibidez.

- es** racimo de abejas
fr grappe d'abeilles
en bee cluster

279

erleen dantza (4)

- es** danza de las abejas
fr danse d'abeille
en bee dance

280

erlekume-aldi (4)

Sin. erlekume-irteteko aldi (4)

- es** época de enjambrazón; periodo de enjambrazón
fr époque d'essaimage
en swarming time; swarming season

281

erlekume-irtete (4)

Erle-koloniak erlekumea botatzea.

- es** enjambrazón
fr essaimage
en swarming

erlekume-irteteko aldi

Ik. erlekume-aldi

282

erlekume-irteteko sukar (4)

Erlekumea bota aurreko egoera. Erleen urduritasuna nabarmena izaten da egoera horretan.

- es** fiebre de enjambrazón
fr fièvre d'essaimage
en swarming fever

283

erlekumea bota (4)

- es** enjambrar
fr essaimer
en swarm; hive off

284

erlekumea pausatze (4)

Hegan doan erlekumea geratzea.
Normalean, zuhaitz-adar batean
kokatzen da, baina inoiz lurlean ere
gerta daiteke.

es posarse el enjambre; detenerse el
enjambre

fr arrêt de l'essaim

en swarm settling

285

ernalketa (4)

Erreginaren estalketa.

es fecundación

fr fécondation

en fertilization

erregina falta

Ik. erregina-gabezia

286

erregina jaiotze (4)

es eclosión de la reina; nacimiento
de la reina

fr éclosion de la reine

en queen hatching

287

erregina-feromona (4)

es feromona real

fr phéromone royale

en queen pheromone

288

erregina-gabezia (4)

Sin. erregina falta (4)
Erlauntza erreginik gabe geratzea.

es ausencia de la reina

fr absence de la reine

en absence of the queen

289

erregina-gelaxka (4)

Sin. erregina-habia (4)
Erreginaren larba hazten den gelaxka
berezia, ezkur baten gisakoa izaten dena
eta abaraskatik eskegita egoten dena.

es celda real; realera; maestril

fr cellule royale; alvéole royal

en queen cell

erregina-habia

Ik. erregina-gelaxka

290

errunaldi (4)

Sin. errute-aro (4)

Erreginak abaraska-zuloetan arrautzak
ipintzeko jarduera-aldia, normalean
udaberririk neguraino dirauena.

es puesta

fr ponte

en egg laying; oviposition

291

errunaldi nagusi (4)

Erreginak arrautza ugari erruten duen
sasoiko une nagusia, normalean
nektar- eta polen-aukera handiarekin
batera gertatzen dena.

es apogeo de la puesta; gran puesta

fr apogée de la ponte; grande ponte

en peak of laying

errute-aro

Ik. errunaldi

292

estalketa (4)

Erreginaren eztei-hegaldian
erlamandoek erregina ernaltzea.

es apareamiento

fr accouplement

en mating

ezkoa luzatu

Ik. argizaria luzatu

293

eztei-hegaldi (4)

Erregina birjinak ernalketarako erlauntzetik kanpora egiten duen hegaldi bakoitza.

- es** vuelo nupcial; vuelo de fecundación
fr vol nuptial
en mating flight

294

gelaxka (4)

Sin. albeolo (4)

Abaraskak bi aldeetan dituen zulo hexagonaletako bakoitza.

- es** celda; alvéolo
fr cellule; alvéole
en cell

295

gordailu (4)

Erlauntzean metatuta dagoen ezta eta polena, bereziki urte-sasoi txarrerako behar izaten dena.

- es** provisiones; reservas
fr provisions
en stores

hurrupatu

Ik. xurgatu

296

imago (4)

Sin. intsektu perfektu (4)

Intsektu-metamorfosiaren azken fasea edo heldu-aldia.

- es** imago; insecto perfecto
fr imago; insecte parfait
en imago; perfect insect

intsektu perfektu

Ik. imago

297

jito (4)

Erlauntzak ilara luzeetan kokatzen direnean erdialdeko erlauntzetako erleek ertzetako erlauntzetara sartzeko duten joera.

- es** deriva
fr dérive
en drift

298

lan-banaketa (4)

- es** división del trabajo
fr division du travail
en division of labour

299

langile-gelaxka (4)

- es** celda de obrera
fr cellule d'ouvrière
en worker cell

300

lapurreta (4)

Sin. ohointza (4)

Erlauntz bateko erleek beste erlauntz bateko erleei ezta kentzea edo ebastea. Elikagaiak, nektarra edo polena urriak diren garaietan gertatzen da.

- es** pillaje
fr pillage
en pillage

301

larre (4)

Leku eta garai batean erleek polena nahiz nektarra biltzeko duten landare-saila.

- es** pasto
fr pâturage
en pasture

302

larrean ibili (4)

Sin. loreketa ibili (4)

Erlea loreak bisitatuz lanean aritu.

es pecorear**fr** butiner**en** forage**loreketa ibili**

Ik. larrean ibili

303

mantsotu (4)

Sin. apaldu (4)

Haserre dagoen erlea kearen bitartez sosegatu.

es amansar; calmar**fr** calmer**en** subdue

304

metamorfosi (4)**es** metamorfosis**fr** métamorphose**en** metamorphosis

305

negualdirako prestatu (4)

Erlauntzak negua pasatzeko prestatu, behar duten janariaz hornituz, eguraldi txarraren aurka babestuz eta abar.

es poner en invernada**fr** mettre en hivernage**en** prepare for winter

306

ninfa (4)

Metamorfosi osoa duten intsektuetan, larbaren eta imagoaren arteko garapen-aldia.

es ninfa**fr** nymphe**en** nymph**ohointza**

Ik. lapurreta

307

operkulatu (4)

Eztia edo garatzen ari den erlea barnean duten gelaxkei tapa jarri. Operkulatze-lana erle langileek egiten dute.

es opercular**fr** operculer**en** cap cells

308

operkulu (4)**es** opérculo**fr** opercule**en** capping

309

operkulu ganbil (4)**es** opérculo bombeado**fr** opercule bombé**en** protruding capping**orraz**

Ik. abaraska

orraz ume-sabidun

Ik. abaraska ume-sabidun

orraz eak eraiki

Ik. abaraskak eraiki

310

polinizazio entomofilo (4)

Intsektuen bidez egiten den polinizazioa.

es polinización entomófila**fr** pollinisation entomophile**en** entomophilous pollination

311

propolizazio (4)

Erleek propolia erabiliz erlauntz barneko zuloak zein pitzadurak betetzea eta abaraska indartzea.

es propolización**fr** propolisation**en** propolization

312

ume-sabi (4)

Erleen arrautzek, larbek eta ninfek osatzen duten multzoa.

es pollo; cría

fr couvain

en brood

313

ume-sabi ireki (4)

Larba gazteak, oraindik metamorfosian sartu gabeak, dauzkaten albeolo operkulatu gabeen multzoa.

es puesta abierta

fr ponte ouverte

en open brood

314

ume-sabi operkulatu (4)

Ume-sabi aurreratua, garapenaren azken fasean eta operkulatua dagoena.

es puesta operculada

fr couvain operculé

en capped brood

315

ume-sabi sakabanatu (4)

Abaraskan han-hemenka banatuta ageri den ume-sabia. Sarritan, gaixotasun edo anomaliaren baten ondorio izaten da.

es puesta dispersa; cría irregular

fr couvain dispersé; couvain clairsemé; couvain disséminé

en scattered brood

316

ume-sabi trinko (4)

Albeolo guztiak edo ia denak hartuz banatua dagoen ume-sabia. Ume-sabi trinkoa normaltasunaren seinale ona izaten da.

es puesta compacta

fr couvain compact

en compact brood

317

xurgatu (4)

Sin. hurrupatu (4); zurrupatu (4)

es libar

fr butiner

en forage

318

ziztada (4)

Erleek beren burua defendatzeko ematen duten eztenkada.

es picadura

fr piqûre

en sting

319

ziztatu (4)

es picar

fr piquer

en sting

zurrupatu

Ik. xurgatu

320

zurztasun (4)

Erlauntzean erregina falta denean gertatzen den egoera.

es orfandad

fr orphelinage

en queenlessness

EUSKARAZKO AURKIBIDEA

A

abaraska, 266
 abaraska ume-sabidun, 267
 abaraskak berritze, 171
 abaraskak eraiki, 268
 abdomen, 241
 aho-pieza, 242
 ainar arruntaren ezti, 239
 ainar-ezti, 240
 aireztapen-sareta, 78
 akariasi, 42
 akarizida, 43
 akazia-ezti, 210
 albeolo, 294
 alergia, 211
 altza, 79
 altza-erdi, 80
 altzentzako eskorga, 81
 amebiasi, 44
 analisi fisiko-kimiko, 212
 analisi poliniko, 213
 antena, 243
 antibiotiko, 45
 antzu, 1
 apaldu, 303
 aparra kendu, 172
 apiterapia, 214
 argizari, 215
 argizari-berritze, 171
 argizari-erle, 2
 argizari-galdara, 82
 argizari-guruin, 244
 argizari-molde, 83
 argizari-ontzi mokodun, 84
 argizari-xafla estanpatu, 85
 argizaria luzatu, 269
 argizaria urtu, 173
 argizariaren sits handi, 46
 argizariaren sits txiki, 47

arraza beltz europar, 12
 arraza gogor, 3
 arraza italiar, 17
 arraza karniko, 18
 arraza kaukasiar, 19
 arraza zaildu, 3
 ataka, 86
 atakako elikagailu, 88
 ataka-txikitzeko, 87
 azkonar arrunt, 48

B

baraila, 245
 baraila-guruin, 246
 barne-tapa, 140
 barroa, 49
 barroasi, 50
 basoko ezti, 216
 behaketa-erlauntz, 89
 behaketa-kofoin, 89
 bero-aldera jarritako abaraskak, 90
 bero-aldera jarritako orrazeak, 90
 bigarren erlekume, 4
 bizarra sortu, 270
 Buckfast erle, 5
 burrunba, 271

C

CCD, 52

D

Dadant erlauntz, 91
 Dadant kofoin, 91
 desinfektatu, 174
 disenteria, 51
 dosifikagailu, 92

E

eguzki-argizarigailu, 93
 ekotipo, 41
 elikadura artifizial, 175
 elikadura estimulatzaile, 176
 elikagailu, 94
 emankor, 6
 enbor-erlauntz, 151
 erauzgailu erradial, 95
 erauzgailu tangential, 96
 erauzgailu zentrifugo, 97
 erladi biluzi, 7
 erlama, 26
 erlamando, 8
 erlamando-gelaxka, 272
 erlamandoak kanporatze, 273
 erlamandoen ume-sabi, 274
 erlandere, 26
 erlastar, 9
 erlategi, 73
 erlategi estali, 74
 erlauntz, 98
 erlauntz erledun, 99
 erlauntz laukidun, 100
 erlauntz laukigabe, 101
 erlauntzaren oinarri, 103
 erlauntz-gorputz, 102
 erle, 10

erle atezain, 11
 erle beltz europar, 12
 erle biltzaile, 13
 erle erasokor, 275
 erle errule, 14
 erle ikuskatzaile, 15
 erle inude, 16
 erle italiar, 17
 erle karniko, 18
 erle kaukasiko, 19
 erle langile, 20
 erle lapur, 21
 erle larrelari, 13
 erle nagi, 8
 erle otzan, 276
 erle sozial, 22
 erle zital, 275
 erle-arto, 217
 erle-burdina, 104
 erle-eskuila, 105
 erle-feromona, 277
 erle-hazkuntza, 184
 erle-ihesgailu, 106
 erle-kolonia, 23
 erle-kolonia zatitze, 177
 erle-koloniak batze, 178
 erle-kolonien despopulazio-
 sindrome, 52
 erle-mulko, 278
 erle-nukleo, 24
 erle-ogi, 217
 erle-opil, 278
 erle-pozoi, 218
 erle-torto, 278
 erle-txori, 53
 erle-zorri, 54
 erleak eskuilatu, 179
 erleak kendu, 180
 erleak kentzeko haizagailu, 107
 erleen dantza, 279
 erleen hautespen, 181

- erlejale, 53
 erlekari, 183
 erlekari-eskularru, 112
 erlekaritza, 184
 erleketa, 182
 erlekume, 25
 erlekume-aldi, 280
 erlekume-irtete, 281
 erlekume-irteteko aldi, 280
 erlekume-irteteko sukar, 282
 erlekume-otarre, 108
 erlekumea bota, 283
 erlekumea pausatze, 284
 erlekumeak harrapatzeko erlauntz, 109
 erlekumeak harrapatzeko kofoin, 109
 erlekumeak harrapatzeko ukendu, 110
 erlekumeak jasotzeko, 111
 erletxe, 75
 erlezain, 183
 erlezain-eskularru, 112
 erlezaintza, 184
 erlezaintza ibiltari, 209
 erlezaintza-intereseko landare, 185
 erlezaintzako aseguru, 113
 ernalketa, 285
 ernalketarako erlategi, 76
 ernalketarako erlauntz, 114
 ernalketarako kofoin, 114
 erregina, 26
 erregina birjina, 27
 erregina ernaldu, 28
 erregina errule, 29
 erregina falta, 288
 erregina jaiotze, 286
 erregina jaiotzeko kaiola, 115
 erregina mandogile, 30
 erregina markatze, 186
 erregina markatzeko errotuladore, 116
 erregina markatzeko kaiola, 117
 erregina sartzeko kaiola, 118
 erregina-aldaketa, 187
 erregina-bereizgailu, 119
 erregina-feromona, 287
 erregina-gabezia, 288
 erregina-gelaxka, 289
 erregina-gelaxkak txertatu, 188
 erregina-habia, 289
 erregina-hazkuntza, 189
 erregina-jele, 219
 erreginak markatzeko pintura, 120
 erreginak sartzeko, 190
 erreginak sartzeko prozedura, 191
 erreginen intseminazio artifizial, 192
 errunaldi, 290
 errunaldi nagusi, 291
 errute-aro, 290
 errutearen blokeo, 193
 espatula, 121
 espermateka, 247
 estalketa, 292
 etiketatu, 194
 eultze, 98
 ezaugarri organoleptiko, 220
 ezko, 215
 ezko-erle, 2
 ezko-galdara, 82
 ezko-guruin, 244
 ezko-molde, 83
 ezko-ontzi mokodun, 84
 ezko-xafla estanpatu, 85
 ezkoa luzatu, 269
 ezkoa urtu, 173
 ezproi, 122
 ezproi elektriko, 123
 eztei-hegaldi, 293
 ezten, 248
 ezti, 221
 ezti abaraskadun, 222
 ezti hartzitu, 223
 ezti krematsu, 224
 ezti lorebakar, 225
 ezti operkulatu, 226

ezti orrazedun, 222
 ezti-ardo, 227
 ezti-dolare, 127
 ezti-erle, 31
 ezti-errefraktometro, 124
 ezti-ihintz, 228
 ezti-iragazki, 125
 ezti-poto, 126
 ezti-prentsa, 127
 eztia ateratze, 196
 eztia biltze, 195
 eztia erauzte, 196
 eztia iragazi, 197
 eztia krematu, 198
 eztialdi, 229
 eztialdi nagusi, 230
 eztiaren pasteurizazio, 231
 eztiontzi, 128

F

fungizida, 55

G

gaitz beltz, 56
 garraio-kaiola, 129
 gelaxka, 294
 gordailu, 295
 guruin, 249

H

haize-babes, 130
 hanka, 250
 harrizko ume-sabi, 69
 hegal, 251
 hegaldi-ohol, 131
 hegaldi-taula, 131
 hego, 251
 hibrido, 32
 hirugarren erlekume, 33
 hotz-aldera jarritako abaraskak, 132
 hotz-aldera jarritako orrazeak, 132
 hurrupatu, 317

I

ihesgailu, 106
 ihintz-ezti, 234
 ile, 252
 imago, 296
 indize kubital, 34
 intsektizida sistemiko, 57
 intsektu perfektu, 296
 intsuldatu, 206

J

jarabe, 133
 jito, 297

K

kandi, 134
 kanpo-akaro, 58
 kanpo-tapa, 135
 ke-hauspo, 136
 ke-hauspo babesgailudun, 137
 ke-hauspoarentzako erregai, 138
 kea eman, 199
 koadro, 139
 koadro-estalki, 140
 koadro-estalki gaineko elikagailu, 141
 koadro-moduko elikagailu, 142
 koadroak altxatzeko kurrika, 143
 kofoin, 98
 kofoin erledun, 99
 kofoin laukidun, 100
 kofoin laukigabe, 101
 kofoin-gorputz, 102
 kofoinaren oinarri, 103
 kolonia, 23
 kolonia ahul, 35
 kolonia basati, 36
 kolonia indartsu, 37
 koloniak itotze, 200
 koloniak zatitze, 201
 kristalak ereite, 202
 kristalizazio gidatu, 203
 kupula, 144
 kupula-euskarri, 145
 kurumino, 59

L

labana elektriko, 146
 lan-banaketa, 298
 landare ezti-emaile, 204
 langile, 20
 langile-gelaxka, 299
 Langstroth erlauntz, 147
 Langstroth kofoin, 147
 lapur, 21
 lapurreta, 300
 larba, 38
 larbak aldatzeko tresna, 148
 larre, 301
 larrean ibili, 302
 lauki, 139
 lauki-banatzaille, 149
 Layens erlauntz, 150
 Layens kofoin, 150
 lehenengo erlekume, 39
 liztor, 40
 liztor asiar, 60
 liztortzar, 59
 loke amerikar, 61
 loke europar, 62
 lore anitzeko ezti, 232
 lore-ezti, 233
 lore-hauts, 236
 loreketa ibili, 302

M

maiatzeko gaitz, 63
 mantсотu, 303
 marro, 151
 menda, 205

metamorfosi, 304
 mielato-ezti, 234
 mihi, 253
 mikosi, 64
 mozorro, 152
 mozorro-brusa, 153

N

Nasonov-en guruin, 265
 negualdirako prestatu, 305
 neguko erlategi, 77
 nektar, 235
 ninfa, 306
 nosemiosi, 65
 nukleo, 24
 nukleo-kutxa, 154

O

obariolo, 254
 ohointza, 300
 oihaneko ezti, 216
 omatidio, 255
 ontziz aldatu, 206
 operkulatu, 307
 operkulu, 308
 operkulu ganbil, 309
 operkulu-erazugailu, 155
 operkulu-zentrifugagailu, 155
 operkuluak kentze, 207
 operkuluak kentzeko labana, 156
 operkuluak kentzeko makina, 157

operkuluak kentzeko orrazi, 158
 operkuluak urtzeko, 159
 orratz arrabot, 160
 orraze, 266
 orraze ume-sabidun, 267
 orrazeak eraiki, 268
 ozelo, 256

P

paparo, 257
 pestizidengatiko intoxikazio, 66
 picking, 148
 polen, 236
 polen-eskuila, 258
 polen-ezproi, 259
 polen-lehorgailu, 161
 polen-orrazi, 260
 polen-pilota, 237
 polen-saski, 261
 polen-tranpa, 162
 polinizazio entomofilo, 310
 Porter ihesgailu, 163
 pozoi-guruin, 262
 prentsatu, 208
 propoli, 238
 propoli-sareta, 164
 propolizazio, 311

S

sagu, 67
 sufte, 165

T

tokiko arraza, 41
 torax, 263
 trakea, 264
 transhumantzia, 209
 transhumantzia-atoi, 166
 transhumantziako erlauntz, 167
 transhumantziako kofoin, 167
 txilar arruntaren ezti, 239
 txilar-ezti, 240
 tximeleta pirata, 68

U

ume-sabi, 312
 ume-sabi harri bihurtu, 69
 ume-sabi igeltsatu, 70
 ume-sabi ireki, 313
 ume-sabi kaltzifikatu, 70
 ume-sabi operkulatu, 314
 ume-sabi sakabanatu, 315
 ume-sabi trinko, 316
 ume-sabia hozte, 71
 umetegi, 168
 usaimen-organo igorle, 265

X

xurgatu, 317

Z

zaku-formako ume-sabi, 72
 ziropa, 133
 ziztada, 318
 ziztailu, 169
 ziztatu, 319
 zumitzezko eta buztinezko
 erlauntz, 170
 zumitzezko eta buztinezko kofoin, 170
 zurrupatu, 317
 zurztasun, 320

GAZTELANIAZKO AURKIBIDEA

A

abdomen, 241
 abeja, 10
 abeja agresiva, 275
 abeja Buckfast, 5
 abeja carniola, 18
 abeja caucásica, 19
 abeja cerera, 2
 abeja dócil, 276
 abeja exploradora, 15
 abeja guardiana, 11
 abeja irritable, 275
 abeja italiana, 17
 abeja manejable, 276
 abeja melífera, 31
 abeja negra europea, 12
 abeja nodriza, 16
 abeja ponedora, 14
 abeja social, 22
 abeja zanganera, 14
 abejaruco, 53
 abejera, 75
 abejorro, 9
 abrigo contra el viento, 130
 acariasis, 42
 acaricida, 43
 ácaro externo, 58
 aguijón, 248
 ahumador, 136
 ahumador con protección, 137
 ahumar, 199
 ala, 251
 alcuza, 84
 alergia, 211
 alimentación artificial, 175
 alimentación estimulante, 176
 alimentador, 94
 alimentador de cuadro, 142
 alimentador de entrada, 88

alimentador de entretapa, 141
 alvéolo, 294
 alza, 79
 alzacuadros, 104
 amansar, 303
 amebiasis, 44
 análisis físico-químico, 212
 análisis polínico, 213
 antena, 243
 antibiótico, 45
 apareamiento, 292
 apicultor, 183
 apicultura, 184
 apicultura nómada, 209
 apiterapia, 214
 apogeo de la puesta, 291
 asfixia de las colonias, 200
 atributo organoléptico, 220
 aurícula, 259
 ausencia de la reina, 288
 avispa, 40
 avispa asiática, 60
 avispón, 59
 avispón europeo, 59
 azufre, 165

B

barrer, 179
 base de la colmena, 103
 batería caliente, 90
 batería fría, 132
 bloqueo de la puesta, 193
 blusón de apicultor, 153
 buche, 257

C

caldera de cera, 82
 calmar, 303
 cámara de cría, 168
 cambio de reina, 187
 candi, 134
 característica organoléptica, 220
 carretilla para alzas, 81
 cata, 195
 cazaenjambres, 111
 celda, 294
 celda de obrera, 299
 celda de zángano, 272
 celda real, 289
 centrifugador de opérculos, 155
 cepillar, 179
 cepillo del polen, 258
 cepillo para abejas, 105
 cera, 215
 cerificador solar, 93
 cestillo del polen, 261
 colmena, 98
 colmena atrapaenjambres, 109
 colmena Dadant, 91
 colmena de cuadros móviles, 100
 colmena de fecundación, 114
 colmena de observación, 89
 colmena de panales fijos, 101
 colmena en tronco de árbol, 151
 colmena fijista, 101
 colmena Langstroth, 147
 colmena Layens, 150
 colmena movilista, 100
 colmena poblada, 99
 colmena rústica de mimbre y arcilla, 170
 colmena trashumante, 167
 colmenar, 73
 colmenar cubierto, 74

colmenar de fecundación, 76
 colmenar de invierno, 77
 colmenita núcleo, 154
 colonia, 23
 colonia de abejas, 23
 colonia débil, 35
 colonia fuerte, 37
 colonia salvaje, 36
 combustible para el ahumador, 138
 construir panales, 268
 cremar la miel, 198
 cría, 312
 cría calcificada, 70
 cría de reinas, 189
 cría de zánganos, 274
 cría escayolada, 70
 cría irregular, 315
 cría petrificada, 69
 cría sacciforme, 72
 cristalización dirigida, 203
 cuadro, 139
 cubrecuadros, 140
 cucharita para trasplante de larvas, 148
 cuchillo de desopercular, 156
 cuchillo eléctrico, 146
 cuerpo de colmena, 102
 cúpula, 144

D

danza de las abejas, 279
 decantador, 128
 deriva, 297
 desabejador soplador, 107
 desabejar, 180
 desespumar, 172
 desinfectar, 174
 desoperculación, 207

detenerse el enjambre, 284
 disentería, 51
 división de las colonias, 201
 división del trabajo, 298
 dosificador, 92
 dujo, 151

E

eclosión de la reina, 286
 ecotipo, 41
 enfriamiento de la cría, 71
 enjambrazón, 283
 enjambrazón, 281
 enjambre de enjambrazón, 25
 enjambre desnudo, 7
 enjambre primario, 39
 enjambre secundario, 4
 enjambre terciario, 33
 entretapa, 140
 época de enjambrazón, 280
 escape, 106
 escape de abejas, 106
 escape Porter, 163
 escriñó cazaenjambres, 108
 esfinge cabeza de muerto, 68
 esfinge de la calavera, 68
 espátula, 121
 espermoteca, 247
 espuela, 122
 espuela del polen, 259
 espuela eléctrica, 123
 estéril, 1
 estirar la cera, 269
 etiquetar, 194
 excludor de reinas, 119
 expulsión de zánganos, 273
 extracción de la miel, 196

extractor centrífugo, 97
 extractor radial, 95
 extractor tangencial, 96

F

fecundación, 285
 feromona de abeja, 277
 feromona real, 287
 fértil, 6
 fiebre de enjambrazón, 282
 filtrar la miel, 197
 filtro para miel, 125
 frasco para miel, 126
 fundidor de opérculos, 159
 fundir la cera, 173
 fungicida, 55

G

glándula, 249
 glándula cerera, 244
 glándula de la cera, 244
 glándula de Nasonov, 265
 glándula mandibular, 246
 glándula venenosa, 262
 gran puesta, 291
 guante de apicultor, 112
 guardapiquera, 87

H

habitáculo, 98
 hacer la barba, 270
 híbrido, 32
 hidromiel, 227

I

imago, 296
 índice cubital, 34
 injertar celdas reales, 188
 insecticida sistémico, 57
 insecto perfecto, 296
 inseminación artificial de las reinas, 192
 intoxicación por pesticidas, 66
 introducción de reinas, 190

J

jabardillo, 33
 jabardo, 4
 jalea real, 219
 jarabe, 133
 jaula de eclosión, 115
 jaula de expedición, 129
 jaula de introducción de reinas, 118
 jaula para marcar reinas, 117

L

lámina de cera estampada, 85
 larva, 38
 lengua, 253
 libar, 317
 loque americana, 61
 loque benigna, 62
 loque europea, 62

M

maestril, 289
 mal de los bosques, 56
 mal de mayo, 63
 mal negro, 56
 mandíbula, 245
 máquina de desopercular, 157
 marcado de la reina, 186
 marcaje de la reina, 186
 media alza, 80
 melazo, 228
 menta, 205
 metamorfosis, 304
 micosis, 64
 miel, 221
 miel crema, 224
 miel de acacia, 210
 miel de bosque, 216
 miel de brechina, 239
 miel de brezo, 240
 miel de flores, 233
 miel de mielada, 234
 miel en panal, 222
 miel fermentada, 223
 miel monofloral, 225
 miel multifloral, 232

miel operculada, 226
 mielada, 228
 mielada, 229
 mielada principal, 230
 molde de cera, 83

N

nacimiento de la reina, 286
 néctar, 235
 ninfa, 306
 nosemiasis, 65
 nosemiosis, 65
 núcleo, 24

O

obrero, 20
 ocelo, 256
 omatidio, 255
 opercular, 307
 opérculo, 308
 opérculo bombeado, 309
 orfandad, 320
 órgano olfatorio emisor, 265
 ovariolo, 254

P

pan de abeja, 217
 panal, 266
 panal de cría, 267
 panales a exposición caliente, 90
 panales a exposición fría, 132
 panales paralelos al frente, 90
 panales perpendiculares al frente, 132
 partición de colmena, 177
 pasteurización de la miel, 231
 pasto, 301
 pata, 250
 pecoreadora, 13
 pecorear, 302
 peine del polen, 260
 peine para desopercular, 158
 pelo, 252
 pelota de polen, 237
 perfume cazaenjambres, 110
 periodo de enjambrazón, 280
 picadora, 169
 picadura, 318
 picar, 319
 picking, 148
 pieza bucal, 242
 pilladora, 21
 pillaje, 300
 pintura para marcar reinas, 120
 piojo de las abejas, 54
 piquera, 86
 planta de interés apícola, 185
 planta melífera, 204
 polen, 236
 polen corbicular, 237
 polilla mayor de la cera, 46
 polilla menor de la cera, 47
 polinización entomófila, 310
 pollo, 312
 pollo agrio, 62

pollo calcificado, 70
 pollo escayolado, 70
 pollo petrificado, 69
 poner en invernada, 305
 posarse el enjambre, 284
 prensa para miel, 127
 pensar, 208
 procedimiento de introducción de
 reinas, 191
 propóleo, 238
 propolización, 311
 provisiones, 295
 puesta, 290
 puesta abierta, 313
 puesta compacta, 316
 puesta dispersa, 315
 puesta operculada, 314

R

racimo de abejas, 278
 ratón, 67
 raza carniola, 18
 raza caucásica, 19
 raza italiana, 17
 raza local, 41
 raza negra europea, 12
 raza rústica, 3
 realera, 289
 recolección de miel, 195
 recolección de miel silvestre, 182
 reductor de piquera, 87
 reemplazo de la reina, 187
 refractómetro de miel, 124
 reina, 26
 reina fecundada, 28
 reina ponedora, 29
 reina virgen, 27

reina zanganera, 30
 rejilla de ventilación, 78
 rejilla para propóleo, 164
 remolque de trashumancia, 166
 renovación de los panales, 171
 reservas, 295
 reunir colmenas, 178
 rodillo picador, 160
 rotulador marcador de reinas, 116
 rulo, 115

S

SDC, 52
 secador de polen, 161
 seguro de apicultura, 113
 selección de las abejas, 181
 separador de cuadros, 149
 siembra de cristales, 202
 síndrome de despoblamiento de
 colmenas, 52
 soporte de cúpulas, 145

T

tabla de vuelo, 131
 tapa exterior, 135
 techo, 135
 tejón común, 48
 tenaza levantacuadros, 143
 tórax, 263
 trampa de polen, 162
 transvasar, 206
 tráquea, 264
 trasegar, 206
 trashumancia, 209

V

varroa, 49
varroasis, 50
velo de apicultor, 152
veneno de abeja, 218
vuelo de fecundación, 293
vuelo nupcial, 293

Z

zángano, 8
zumbido, 271

FRANTSESEZKO AURKIBIDEA

A

abdomen, 241
 abeille, 10
 abeille agressive, 275
 abeille Buckfast, 5
 abeille carniolienne, 18
 abeille caucasienne, 19
 abeille cirière, 2
 abeille docile, 276
 abeille douce, 276
 abeille éclaireuse, 15
 abeille gardienne, 11
 abeille irritable, 275
 abeille italienne, 17
 abeille mellifère, 31
 abeille noire européenne, 12
 abeille nourrice, 16
 abeille pondreuse, 14
 abeille sociale, 22
 absence de la reine, 288
 acarïase, 42
 acaricide, 43
 acarïen externe, 58
 accouplement, 292
 aiguillon, 248
 aile, 251
 allergie, 211
 alvéole, 294
 alvéole royal, 289
 amibiase, 44
 analyse physico-chimique, 212
 analyse pollinique, 213
 antenne, 243
 antibiotique, 45
 apiculteur, 183
 apiculture, 184
 apiculture pastorale, 209
 apithérapie, 214
 apogée de la ponte, 291

arrêt de l'essaim, 284
 asphyxie des colonies, 200
 assurance apicole, 113

B

bande d'écartement, 149
 bâtir des rayons, 268
 bâtisse chaude, 90
 bâtisse froide, 132
 blaireau, 48
 blocage de la ponte, 193
 blocage du couvain, 193
 blouson, 153
 bourdon, 9
 bourdonnement, 271
 braule, 54
 brise-vent, 130
 brosse à abeilles, 105
 brosse à pollen, 258
 brosser, 179
 brouette à hausses, 81
 burette à cire, 84
 butiner, 302
 butiner, 317
 butineuse, 13

C

cadre, 139
 cadre nourrisseur, 142
 cage à marquer reines, 117
 cage d'éclosion, 115
 cage d'expédition, 129
 cage d'introduction, 118

calmer, 303
 candi, 134
 caractéristique organoleptique, 220
 CCD, 52
 cellule, 294
 cellule de faux-bourdon, 272
 cellule d'ouvrière, 299
 cellule royale, 289
 centrifugeuse pour les opercules, 155
 cérificateur solaire, 93
 chambre à couvain, 168
 chasse-abeilles, 106
 chasse-abeilles Porter, 163
 chasse-cueillette du miel sauvage, 182
 chasser les abeilles, 180
 chaudière à cire, 82
 chemise d'apiculteur, 153
 cire, 215
 colonie, 23
 colonie d'abeilles, 23
 colonie faible, 35
 colonie forte, 37
 colonie sauvage, 36
 combustible pour enfumoir, 138
 corbeille à pollen, 261
 corps de ruche, 102
 couteau à désoperculer, 156
 couteau électrique, 146
 couvain, 312
 couvain aigre, 62
 couvain calcifié, 70
 couvain clairsemé, 315
 couvain compact, 316
 couvain de mâles, 274
 couvain dispersé, 315
 couvain disséminé, 315
 couvain operculé, 314
 couvain pétrifié, 69
 couvain plâtré, 70
 couvain sacciforme, 72
 couvrir-cadres, 140

cristallisation dirigée, 203
 cueille-essaim, 111
 cupule, 144

D

danse d'abeille, 279
 demi-hausse, 80
 dérive, 297
 désinfecter, 174
 désoperculation, 207
 diviser la ruche, 177
 division des colonies, 201
 division du travail, 298
 doseuse, 92
 dysenterie, 51

E

éclosion de la reine, 286
 écotype, 41
 écumer, 172
 élevage de reines, 189
 enfumer, 199
 enfumoir, 136
 enfumoir avec protection, 137
 enlever la mousse, 172
 ensemencement, 202
 éperon, 122
 éperon électrique, 123
 époque d'essaimage, 280
 essaim, 25
 essaim nu, 7
 essaim primaire, 39
 essaim secondaire, 4

essaim tertiaire, 33
essaimage, 281
essaimer, 283
étiqueter, 194
étirer la cire, 269
expulsion des faux-bourçons, 273
extracteur centrifuge, 97
extracteur radiaire, 95
extracteur tangentiel, 96
extraction du miel, 196

F

faire la barbe, 270
fausse teigne de la cire, 46
faux-bourçon, 8
fécondation, 285
fertile, 6
feuille de cire gaufrée, 85
fièvre d'essaimage, 282
filtre à miel, 125
filtrer le miel, 197
fond de la ruche, 103
fondoir à opercules, 159
fondre la cire, 173
fongicide, 55
frelon, 59
frelon à pattes jaunes, 60
frelon asiatique, 60

G

gant d'apiculteur, 112
gelée royale, 219
glande, 249

glande à venin, 262
glande cirière, 244
glande de Nassonov, 265
glande mandibulaire, 246
grande miellée, 230
grande ponte, 291
grappe d'abeilles, 278
greffer des cellules royales, 188
grille à propolis, 164
grille à reine, 119
grille d'aération, 78
guêpe, 40
guêpier, 53

H

hausse, 79
hybride, 32
hydromel, 227

I

imago, 296
index cubital, 34
insecte parfait, 296
insecticide systémique, 57
insémination artificielle des reines, 192
intoxication par des pesticides, 66
introduction des reines, 190

J

jabot, 257

L

langue, 253
 larve, 38
 lève-cadres, 104
 loque américaine, 61
 loque bénigne, 62
 loque européenne, 62

M

machine à désoperculer, 157
 mal de forêts, 56
 mal de mai, 63
 mal noir, 56
 mandibule, 245
 marquage des reines, 186
 maturateur, 128
 menthe, 205
 mère, 26
 métamorphose, 304
 mettre en hivernage, 305
 miel, 221
 miel crémeux, 224
 miel d'acacia, 210
 miel de bruyère, 240
 miel de callune, 239
 miel de fleurs, 233
 miel de forêt, 216
 miel de miellat, 234
 miel de nectar, 233
 miel en rayon, 222
 miel fermentée, 223
 miel monofloral, 225
 miel operculé, 226
 miel polyfloral, 232
 miellat, 228

miellée, 228
 miellée, 229
 moule à cire, 83
 mycose, 64

N

nectar, 235
 nosérose, 65
 nourrissage artificiel, 175
 nourrissage de stimulation, 176
 nourrissage spéculatif, 176
 nourrisseur, 94
 nourrisseur couvre-cadres, 141
 nourrisseur d'entrée, 88
 nucléi, 24
 nurserie, 168
 nymphe, 306

O

ocelle, 256
 ommatidie, 255
 opercule, 308
 opercule bombé, 309
 operculer, 307
 organe olfactif émetteur, 265
 orphelinage, 320
 ouvrière, 20
 ovariole, 254

P

pain d'abeille, 217
 panier à pollen, 261
 panier cueille-essaim, 108
 parfum attire-essaims, 110
 parfum attrape-essaims, 110
 pasteurisation du miel, 231
 patte, 250
 pâturage, 301
 peigne à désoperculer, 158
 peigne à pollen, 260
 peinture pour marquer reines, 120
 pelote de pollen, 237
 petite fausse teigne de la cire, 47
 phéromone d'abeille, 277
 phéromone royale, 287
 picking, 148
 picoteuse, 169
 pièce buccale, 242
 pillage, 300
 pillard, 21
 pince à cadres, 143
 pince lève-cadres, 143
 piquer, 319
 piqûre, 318
 planche de vol, 131
 planchette de vol, 131
 plante d'intérêt apicole, 185
 plante mellifère, 204
 poil, 252
 pollen, 236
 pollinisation entomophile, 310
 ponte, 290
 ponte ouverte, 313
 porte d'entrée, 86
 pot à miel, 126
 pou des abeilles, 54
 poussoir à pollen, 259
 presse à miel, 127

presser, 208
 presseoir à miel, 127
 procédé d'introduction de reines, 191
 propolis, 238
 propolisation, 311
 provisions, 295

R

race rustique, 3
 rayon, 266
 rayon à couvain, 267
 récolte du miel, 195
 réducteur d'entrée, 87
 réfractomètre à miel, 124
 refroidissement du couvain, 71
 reine, 26
 reine bourdonneuse, 30
 reine fécondée, 28
 reine pondeuse, 29
 reine vierge, 27
 rejeton, 4
 remérage, 187
 remorque de transhumance, 166
 remplacement de la reine, 187
 rendre le miel crémeux, 198
 renouvellement des rayons, 171
 réunir des colonies, 178
 rouleau à pointes, 160
 ruche, 98
 ruche à cadres mobiles, 100
 ruche à rayons fixes, 101
 ruche attire-essaim, 109
 ruche Dadant, 91
 ruche d'osier et d'argile, 170
 ruche en tronc d'arbre, 151
 ruche Layens, 150
 ruche peuplée, 99

ruche type Langstroth, 147
 rucher, 73
 rucher couvert, 74
 rucher de fécondation, 76
 rucher d'hiver, 77
 rucher pavillon, 75
 rucher transhumant, 167
 ruchette à nucléus, 154
 ruchette de fécondation, 114
 ruchette d'observation, 89

S

séchoir à pollen, 161
 sélection des abeilles, 181
 sirop, 133
 souffleur à abeilles, 107
 soufre, 165
 souris, 67
 spatule, 121
 spermathèque, 247
 sphinx tête-de-mort, 68
 stérile, 1
 stylo marqueur pour reines, 116
 support de cupule, 145
 syndrome d'effondrement des colonies d'abeilles, 52

T

tapis à propolis, 164
 thorax, 263
 toit, 135
 toiture, 135
 trachée, 264
 transhumance, 209
 transvaser, 206
 trappe à pollen, 162

V

varroa, 49
 varroase, 50
 varroatose, 50
 venin d'abeille, 218
 voile d'apiculteur, 152
 vol nuptial, 293

INGELESEZKO AURKIBIDEA

A

abdomen, 241
 absence of the queen, 288
 acacia honey, 210
 acariosis, 42
 acaricide, 43
 acarine disease, 42
 afterswarm, 4, 33
 allergy, 211
 American foul brood, 61
 amoeba disease, 44
 amoebiasis, 44
 antenna, 243
 antibiotic, 45
 apiary, 73
 apiculture, 184
 apiculture insurance, 113
 apitherapy, 214
 artificial feeding, 175
 Asian hornet, 60
 Asian predatory wasp, 60
 auricle, 259

B

bee, 10
 bee blower, 107
 bee bread, 217
 bee brush, 105
 bee cluster, 278
 bee colony, 23
 bee colony collapse disorder, 52
 bee dance, 279
 bee escape, 106
 bee glove, 112
 bee louse, 54

bee pheromone, 277
 bee poison, 218
 bee selection, 181
 bee veil, 152
 bee yard, 73
 beeblower, 107
 beebush, 105
 bee-eater, 53
 beehive, 98
 beehouse, 75
 beekeeper, 183
 beekeeping, 184
 beekeeping blouse, 153
 beekeeping vest, 153
 beeswax mould, 83
 blossom honey, 233
 bottling machine, 92
 brood, 312
 brood chamber, 168
 brood chilling, 71
 brood comb, 267
 brush, 179
 Buckfast bee, 5
 build comb, 268
 building bee, 2
 bumble bee, 9

C

cage to drive, 118
 candy, 134
 cap cells, 307
 capped brood, 314
 capped honey, 226
 capping, 308
 capping melter, 159
 cappings dryer, 155
 Carniolan bee, 18

Caucasian bee, 19
 CCD, 52
 cell, 294
 cell cup holder, 145
 centrifugal extractor, 97
 chalk brood, 70
 cluster outside entrance, 270
 cold way, 132
 colony, 23
 colony asphyxiation, 200
 colony division, 201
 comb, 266
 comb foundation, 85
 comb honey, 222
 comb renewal, 171
 combs parallel to entrance, 90
 combs perpendicular to entrance, 132
 compact brood, 316
 corbicula, 261
 covered apiary, 74
 cream honey, 198
 creamed honey, 224
 crop, 257
 crown board, 140
 crown feeder, 141
 cubital index, 34

D

Dadant hive, 91
 death's head hawk moth, 68
 decoy hive, 109
 directed crystallization, 203
 disinfect, 174
 division board feeder, 142
 division of labour, 298
 docile bee, 276
 draw out, 269

drift, 297
 drone, 8
 drone brood, 274
 drone cell, 272
 drone expulsion, 273
 drone-breeding queen, 30
 drone-laying queen, 30
 dysentery, 51

E

ecotype, 41
 egg laying, 290
 electric knife, 146
 electric spur embedder, 123
 entomophilous pollination, 310
 entrance closer, 87
 entrance door, 86
 entrance feeder, 88
 entrance reducer, 87
 escape, 106
 European badger, 48
 European dark bee, 12
 European foul brood, 62
 external mite, 58

F

feeder, 94
 fermented honey, 223
 fertile, 6
 fertilization, 285
 fertilized queen, 28
 field bee, 13
 fixed-comb hive, 101

flight board, 131
 flower honey, 233
 forage, 302, 317
 forager, 13
 foraging bee, 13
 foundation, 85
 frame, 139
 frame grip, 143
 frame spacer, 149
 fungicide, 55

G

gland, 249
 graft larvae, 188
 greater wax moth, 46
 guard bee, 11

H

hair, 252
 hair roller cage, 115
 hardy breed, 3
 hatching cage, 115
 hawk moth, 68
 heather honey, 239
 heather honey, 240
 hive, 98
 hive body, 102
 hive floor, 103
 hive off, 283
 hive tool, 104
 honey, 221
 honey extraction, 196
 honey flow, 229

honey harvest, 195
 honey jar, 126
 honey loosener, 169
 honey pasteurization, 231
 honey pot, 126
 honey press, 127
 honey refractometer, 124
 honey strainer, 125
 honey tank, 128
 honeybee, 31
 honeycomb moth, 46
 honeydew, 228
 honeydew honey, 234
 hornet, 59
 humble bee, 9
 humming, 271
 hybrid, 32

I

imago, 296
 inner cover, 140
 Italian bee, 17

L

label, 194
 Langstroth hive, 147
 larva, 38
 Layens hive, 150
 laying bee, 14
 laying queen, 29
 leg, 250
 lesser wax moth, 47
 log hive, 151
 louver, 78

M

main flow, 230
 mandible, 245
 mandibular gland, 246
 mating, 292
 mating apiary, 76
 mating flight, 293
 mating hive, 114
 may sickness, 63
 mead, 227
 melt wax, 173
 metamorphosis, 304
 migratory apiary, 167
 migratory beekeeping, 209
 mint, 205
 monofloral honey, 225
 mouse, 67
 mouthpart, 242
 movable-frame hive, 100
 multifloral honey, 232
 mycosis, 64

N

Nasonov's organ, 265
 nectar, 235
 nectar flow, 229
 nectar plant, 204
 needle roller, 160
 nosema disease, 65
 nucleus, 24
 nucleus box, 154
 nucleus hive, 154
 nurse bee, 16
 nymph, 306

O

observation hive, 89
 ocellus, 256
 ommatidium, 255
 open brood, 313
 organoleptic characteristic, 220
 osier and clay hive, 170
 ovariole, 254
 oviposition, 290

P

package bees, 7
 paralysis during honeydew flow, 56
 pasture, 301
 peak of laying, 291
 perfect insect, 296
 pesticide poisoning, 66
 physico-chemical analysis, 212
 pickled brood, 72
 pillage, 300
 plant of interest to beekeepers, 185
 poison gland, 262
 pollen, 236
 pollen analysis, 213
 pollen basket, 261
 pollen dryer, 161
 pollen load, 237
 pollen pellet, 237
 pollen rake, 260
 pollen trap, 162
 polyfloral honey, 232
 populated hive, 99
 Porter escape, 163
 prepare for winter, 305
 press, 208
 prime swarm, 39

propolis, 238
 propolis mesh, 164
 propolis screen, 164
 propolization, 311
 protruding capping, 309

Q

queen, 26
 queen artificial insemination, 192
 queen breeding, 189
 queen cell, 289
 queen cell cup, 144
 queen excluder, 119
 queen hatching, 286
 queen introduction, 190
 queen introduction procedure, 191
 queen marking, 186
 queen marking cage, 117
 queen marking paint, 120
 queen marking pen, 116
 queen pheromone, 287
 queen raising, 189
 queen rearing, 189
 queenlessness, 320

R

radial extractor, 95
 remove froth, 172
 remove the bees, 180
 requeening, 187
 restriction of brood rearing, 193
 robber, 21
 roof of hive, 135
 royal jelly, 219

S

sac brood, 72
 scattered brood, 315
 scent gland, 265
 scopa or pollen comb, 258
 scout bee, 15
 secondary swarm, 4
 seeding, 202
 shallow super, 80
 skep hive, 108
 smoke, 199
 smoker, 136
 smoker fuel, 138
 smoker with safety guard, 137
 social bee, 22
 solar wax extractor, 93
 spatula, 121
 spermatheca, 247
 split hive, 177
 spur embedder, 122
 sterile, 1
 stimulative feeding, 176
 sting, 248, 318, 319
 stone brood, 69
 stores, 295
 strain honey, 197
 strong colony, 37
 subdue, 303
 sulphur, 165
 super, 79
 super wheelbarrow, 81
 swarm, 25, 283
 swarm attractor, 110
 swarm catcher, 111
 swarm settling, 284
 swarmcatcher, 111
 swarming, 281
 swarming fever, 282
 swarming season, 280

swarming time, 280
 swarm-trapping cream, 110
 syrup, 133
 systemic insecticide, 57

T

tangential extractor, 96
 targeted crystallization, 203
 tertiary swarm, 33
 thorax, 263
 tongue, 253
 trachea, 264
 trailer for transhumant
 beekeeping, 166
 transfer, 206
 transferring tool for larvae, 148
 transhumance, 209
 transhumance trailer, 166
 travelling cage, 129

U

uncapping, 207
 uncapping fork, 158
 uncapping knife, 156
 uncapping machine, 157
 unite colonies, 178

V

varroa, 49
 varroasis, 50
 varroatosis, 50
 vicious bee, 275
 virgin queen, 27

W

warm way, 90
 wasp, 40
 wax, 215
 wax boiler, 82
 wax can, 84
 wax gland, 244
 wax-making bee, 2
 weak colony, 35
 wild colony, 36
 wild honey collection, 182
 windbreak, 130
 wing, 251
 winter apiary, 77
 worker, 20
 worker bee, 20
 worker cell, 299

ERREFERENTZIA BIBLIOGRAFIKOAK

- Abeilles et apiculture* [linean]. <<http://www.apiculture-france.com/>> [Kontsulta: 2012-06-04]
- AGRIS: *International Information System for the Agricultural Sciences and Technology* [linean]. <<http://agris.fao.org/>> [Kontsulta: 2012-06-06]
- AIZPURUA, M. *Iturrarango Erategia*. Donostia: Gipuzkoako Foru Aldundia, 1992.
- AIZPURUA, M. *Erleen bizitza ezkutua*. Donostia: Gaiak, 1989.
- Apicultura sin Fronteras*. Glosario [linean]. <<http://www.diarioapicola.com.ar/glosario.htm>> [Kontsulta: 2012-06-01]
- Apimiel* [linean]. <<http://www.apimiel.fr/>> [Kontsulta: 2012-06-20]
- ALLABY, M. *Oxford dictionary of Ecology*. 4th edition. New York: Oxford University Press, 2010.
- Bee Evolution* [linean]. <<http://www.bee-evolution.com>> [Kontsulta: 2012-06-28]
- Bee Natural Guy. Natural beekeeping in the Rockies* [linean]. <<http://beennatural.wordpress.com>> [Kontsulta: 2012-06-06]
- BIZKAIKO ERLAZAINEN ELKARTEKO KIDEAK. *Erlazantzarako oinarritzko ezaguerak. Nociones básicas de apicultura*. Kintana, X. [itz.]. Bilbo: Bizkaiko Foru Aldundia, 1985.
- British Columbia Ministry of Agriculture* [linean]. <<http://www.agf.gov.bc.ca>> [Kontsulta: 2012-06-28]
- Centre National de Ressources Textuelles et Lexicales* [linean]. <<http://www.cnrtl.fr>> [Kontsulta: 2012-06-01]
- CRANE, E. [ed.]. *International bee research association dictionary of beekeeping terms*. Bucharest: International Bee Research Association, Apimondia, 1979. With allied scientific terms. Volume 8.
- DUVOISIN, Jean Pierre. *Laborantzako liburua* [linean]. <<http://klasikoak.armiarma.eus/idazlanak/D/DuvoisinLaborantza037.htm>>. XXXVI. kapitulua, "Erleez".
- Écoconso* [linean]. <<http://www.ecoconso.be/>> [Kontsulta: 2012-06-28]
- EROSKI. Kontsumoa. Consumer webgunea* [linean]. <<http://www.consumer.es/>> [Kontsulta: 2012-06-01]

- FERNANDORENA SETIEN, Hiazinto. *Erleak eta eztiak*. Donostia: Plan, 1972.
- Gipuzkoako Erlezain Elkarteak (GEE) [linean]. <<http://www.erleakgipuzkoa.org>> [Kontsulta: 2012-06-06]
- Glossary of beekeeping terms* [linean]. <<http://www.bushfarms.com/beesterms.htm>> [Kontsulta: 2012-06-21]
- Histoires d'abeilles* [linean]. <<http://apiruche.over-blog.com>> [Kontsulta: 2012-06-28]
- IAKAKORTAXARENA, Txomin. “Erlezaintzako Iztegitxoa”. *Euskerazaintza*, IV zenbakia, 1988 Uztaila-Iraila, 1-3 or.
- International Bee Research Association (IBRA)* [linean]. <<http://www.ibra.org.uk>> [Kontsulta: 2012-06-04]
- IRATI, M. “Euskal Herriko erleak kontserbatu nahian”. *Elhuyar*, 158 (2000), 32-35.
- Lexique apicole* [linean]. <<http://www.coeurdelardenne.info/apiculture/RepCharge/Lexique%20Apicole.pdf>> [Kontsulta: 2012-06-20]
- LOPEZ MENDIZABAL, Ixaka. *Erleak: beren bizitza eta oiturak*. Tolosa: Lopez Mendizabal'dar Ixaka, 1933.
- OFFICE DE LA LANGUE FRANÇAISE. *Le grand dictionnaire terminologique (Québec)* [linean]. <http://www.granddictionnaire.com/_fs_global_01.htm> [Kontsulta: 2012-06-01]
- PHILIPPE, J.M. *Guía del apicultor: utilizable en todas las regiones apícolas del mundo*. Barcelona: Omega, 2008.
- RATIA, Gilles – Apiservices. *Virtual Beekeeping Gallery / Galerie Virtuelle Apicole / Galeria Apícola Virtual / Virtuelle Imkereij Galerij* [linean]. <<http://www.beekeeping.com>> [Kontsulta: 2012-06-01]
- Rustique apiculture* [linean]. <<http://www.rustiqueapiculture.ca/>> [Kontsulta: 2012-06-04]
- SANTA BARBARA, Aita Fr. Joaquin. *Erle gobernatzallen guidariya, edo erleak gobernatzeco modua*. Pagadizabal, I.B. [itz.]. Iruñea: F. Erasun echea, 1827.
- SANTA BARBARA, Aita Fr. Joaquin. *Guía de colmeneros ó tratado práctico de abejas*. Pamplona: Imprenta de Francisco Erasun y Rada, 1827.

Scientific beekeeping [linean]. <<http://scientificbeekeeping.com/>> [Kontsulta: 2012-06-04]

SOTA, M. de la; LAFITTE, P.; AKESOLO, L. de. *Diccionario Retana de autoridades de la lengua vasca*. Bilbao: Gran Enciclopedia Vasca, 1976. vol. 5

TERMIUM PLUS [linean]. <<http://www.termiumplus.com>> [Kontsulta: 2012-06-01]

E u s k a l t e r m

Barra-kodea

Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia

Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco